

Bijlage 1: Ruimtelijke analyse

Ruimte. Mensen. Toekomst.

Omgevingsanalyse Gemeente Opmeer

- 1.1 Bodem
- 1.2 Historische ontwikkeling
- 1.3 Cultuurhistorie
- 1.4 Infrastructuur
- 1.5 Openbaar vervoer
- 1.6 Recreatieve netwerken
- 1.7 Natuur
- 1.8 Waterpeilgebieden
- 1.9 Externe beperkingen
- 1.10 Functiegebieden
- 1.11 Ruimtelijk Opmeer

BRO

a movares
company

1.1 Bodem

Eerste vorming door de zee

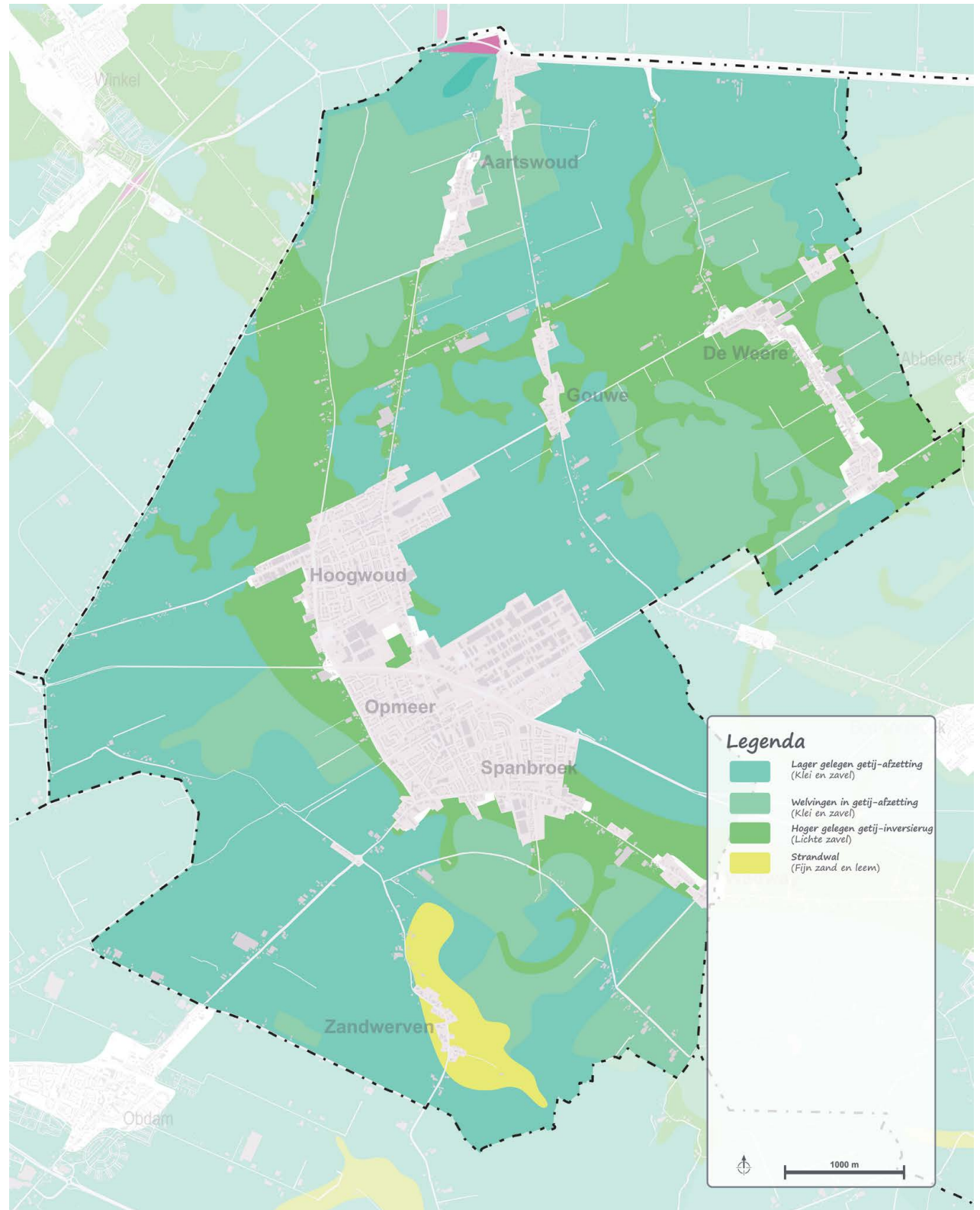
Opmeer ligt in West-friesland. Het landschap van West-friesland is sterk beïnvloed door de zee. De zee zette klei en zand af, waardoor er een nat gebied ontstond waar drasplanten konden groeien. Deze omstandigheden leidde tot een landschap bestaande uit een ondergrond van klei, met daarbovenop een veenlaag. In dit veenlandschap ontstonden veenriviertjes die het proces van kleiafzetting voortzette.

Inversie door inklinking

Rond de middeleeuwen begon men het gebied te ontwateren door sloten te graven die parallel aan de veenriviertjes lagen. Hierdoor ontstond een proces van inklinking. De bodem van het landschap daalde, maar niet rond de ligging van de voormalige veenriviertjes. Dat was immers klei, deze gronden werden daardoor uiteindelijk de hoger gelegen gronden. Deze inversie van het landschap zorgde ervoor dat bewoning juist op de bedding van de voormalige veenkreken ging plaatsvinden.

Constateringen

- Hoger gelegen kleigronden liggen als langgerekte structuren door het landschap.
- Bebouwing is voornamelijk op hoger gelegen grond te vinden.
- Landbouw is voornamelijk op de lager gelegen gronden te vinden
- De kreekrug waar de hoofdkernen Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek liggen is de grootste in het gebied en loopt tot Wognum

1.2 Historische ontwikkeling

Eerste bewoning

De oudste linten ontstonden op de hogere gronden tussen de huidige dorpen Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek. Langs de wegen die over de kreekruggen liepen werden stolpboerderijen gebouwd.

Ontstaan van lintdorpen

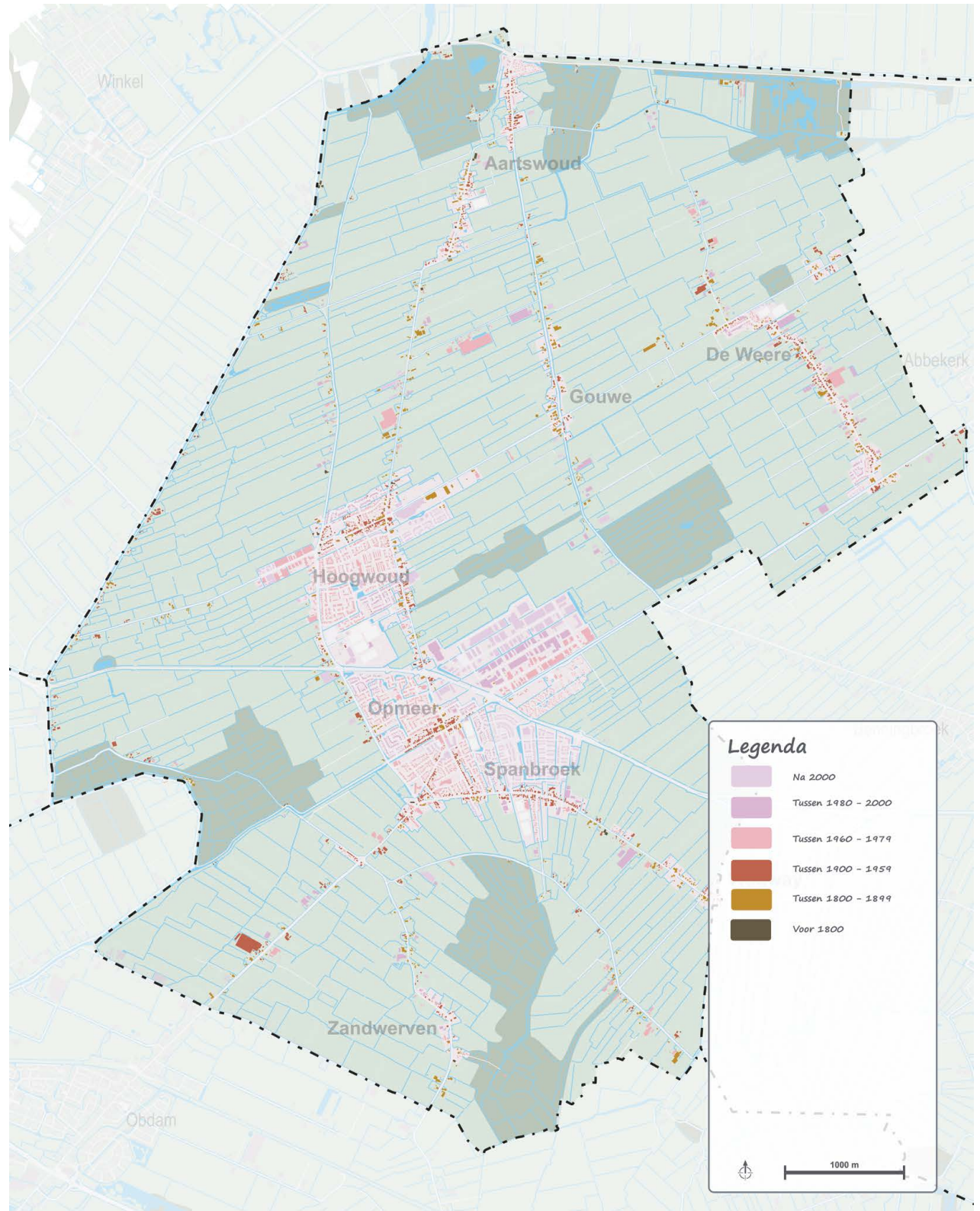
Om de wegen op de kreekruggen met elkaar te verbinden werden er op enkele plekken dwarswegen aangelegd. Langs de wegen op de kreekruggen werden steeds meer boerderijen gebouwd. Op sommige plekken ontstonden daardoor kernen, voornamelijk rond de kruispunten van wegen. In de loop der tijd groeiden de lintdorpen in de lengte.

Groei in de moderne tijd

In de tijd na de Tweede Wereldoorlog groeide de bevolking waardoor er veel behoefte was aan woningen. De hoofdkernen Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek breidden flink uit. Dit keer werd de agrarische ruimte tussen de wegen volgebouwd en ontstonden er grote dorpen. De kleinere kernen (Aartswoud, De Weere, Gouwe en Zandwerven) bleven de groei binnen de structuur van het lint.

Constateringen

- Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek van oudsher de belangrijkste kernen.
- Groei van bebouwing altijd langs de linten en vanuit de kruispunten van wegen.
- Vanaf 1960 groeiden de hoofdkernen aan elkaar vast.

1.3 Cultuurhistorie

Stolplinten

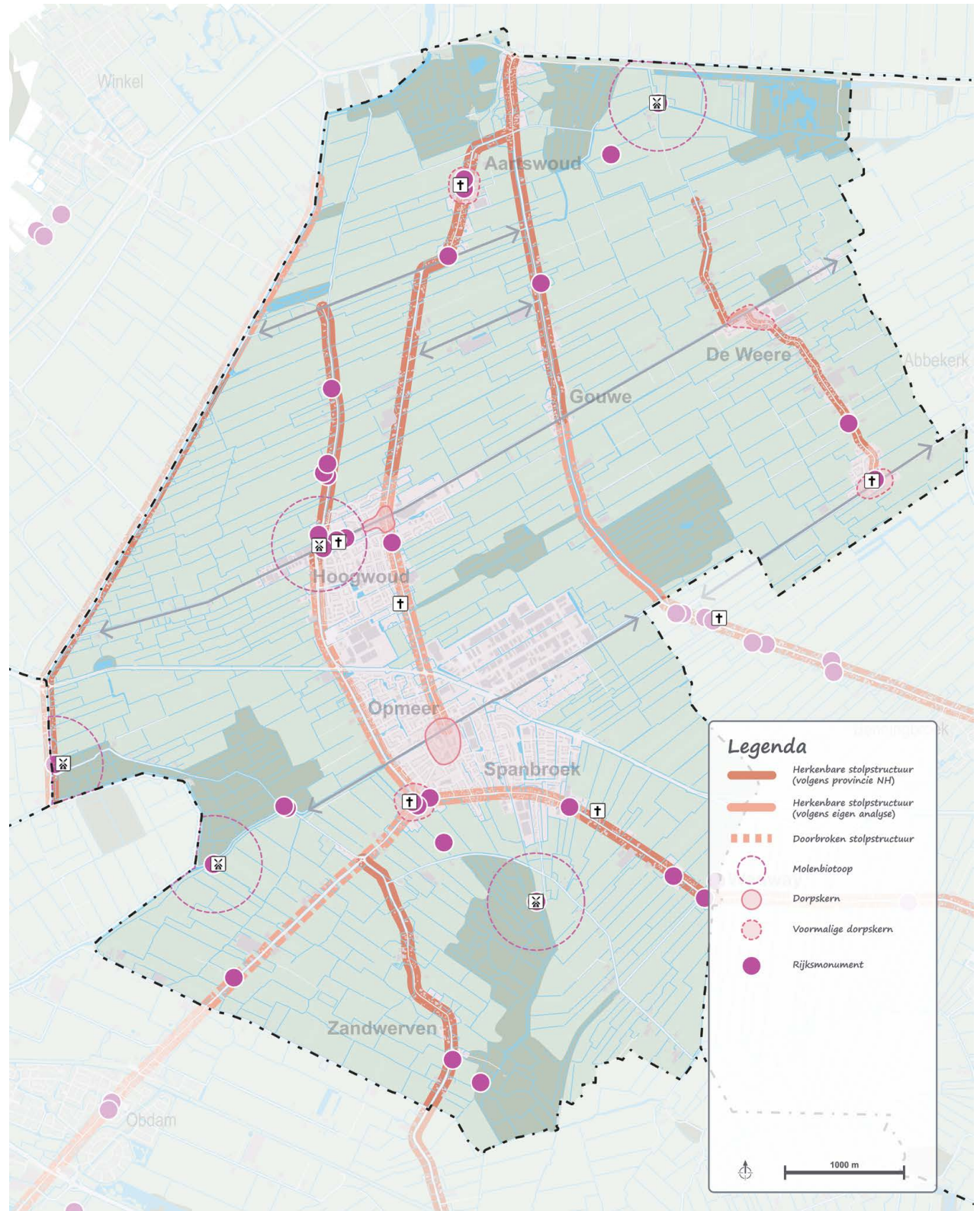
De historische ontwikkeling langs de wegen op de kreekruggen is tegenwoordig goed te herkennen en kan gekenmerkt worden als historische stolpstructuur. Langs deze stolpstructuren zijn de meeste (rijks) monumenten te vinden en het merendeel daarvan zijn stolpboerderijen.

Open landschap

Tussen de stolplinten ligt het open landschap wat vrijwel geheel vrij is van obstakels waardoor het weidse karakter voelbaar is. In het open landschap liggen de dwarswegen die de stolpstructuren met elkaar verbinden. Hoe verder men van de hoofdkernen gaat, hoe groter het open landschap tussen de stolpstructuren wordt.

Constateringen

- Stolpstructuren liggen als gebogen lijnen in het open landschap.
- Rechte dwarswegen verbinden de verschillende linten.
- De (voormalige) dorpskernen liggen op de kruispunten
- Openheid van het landschap wordt benadrukt tussen de stolpstructuren.

1.4 Infrastructuur

Hoofdstructuur

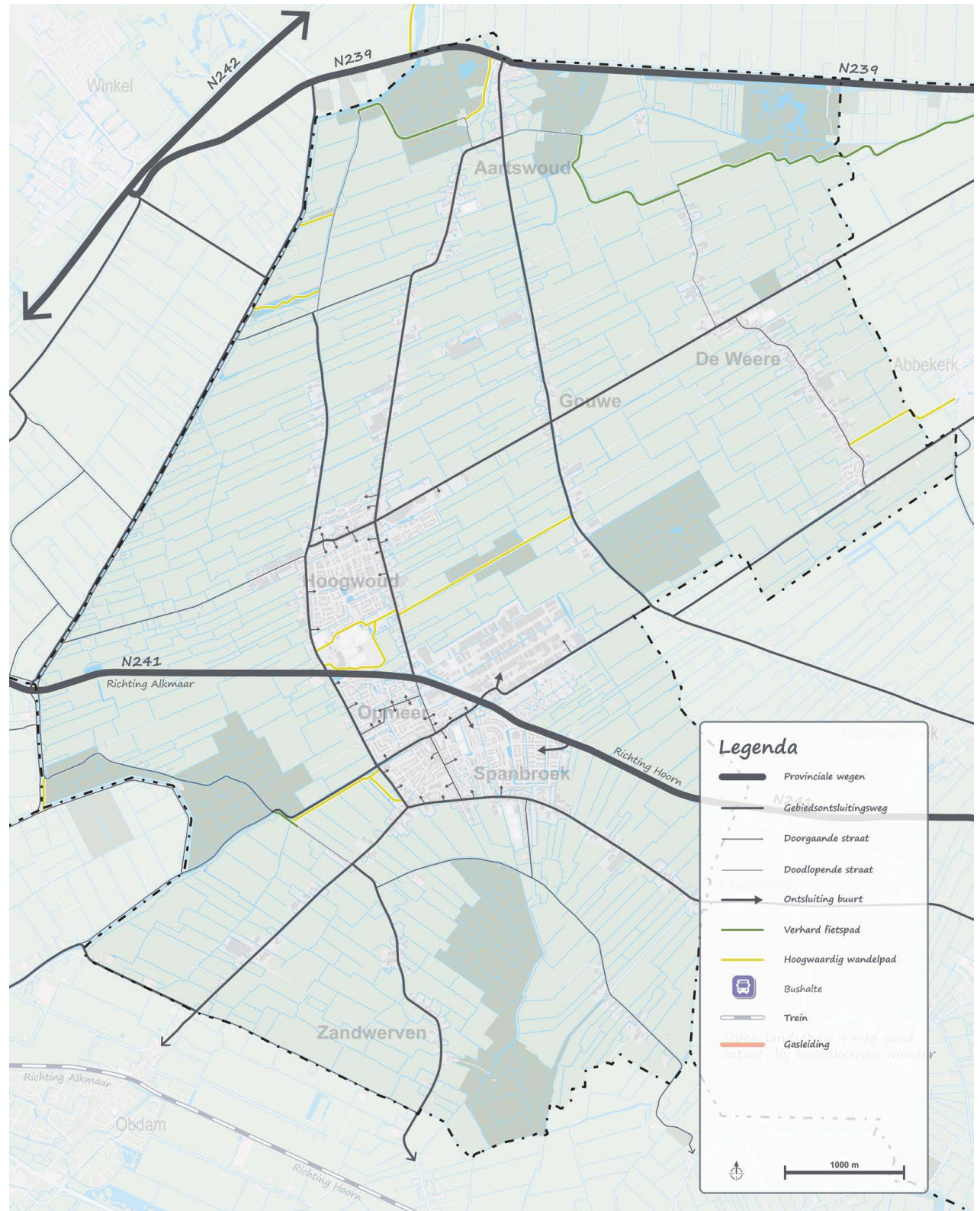
Er is voornamelijk één weg die de hoofdkernen van de gemeente verbindt met de regio. De N241 loopt dwars door de hoofdkernen en de A.C. de Graafweg (N241) in de omgeving van Opmeer is recentelijk grootschalig heringericht. De provinciale weg is veiliger gemaakt door verbreding en een betere inrichting door stiller asfalt en de doorstroming is verbeterd.

Polderwegen

Tussen de verschillende kernen liggen polderwegen, die voornamelijk ingericht zijn voor autoverkeer. De ligging van deze wegen zijn door de historie van het gebied bepaald en vormen een uitgebreid netwerk van auto-infrastructuur door de gemeente. Hierdoor verplaats je je makkelijk met de auto tussen de dorpen, maar is er ook veel ruimte voor sluipverkeer. Daarnaast zijn sommige wegen niet optimaal voor fietsverkeer en zijn er weinig alternatieve wegen voor langzaam verkeer.

Constateringen

- N241 en de Spanbroekerweg zijn de belangrijke hoofdverbinding van de gemeente met de regio.
- Veel mogelijke sluiproutes door de kernen.
- Langzaam verkeer moet vrijwel altijd gebruik maken van de rijbaan wat niet altijd verkeersveilig is.

1.5 Openbaar vervoer

Voldoende bushaltes

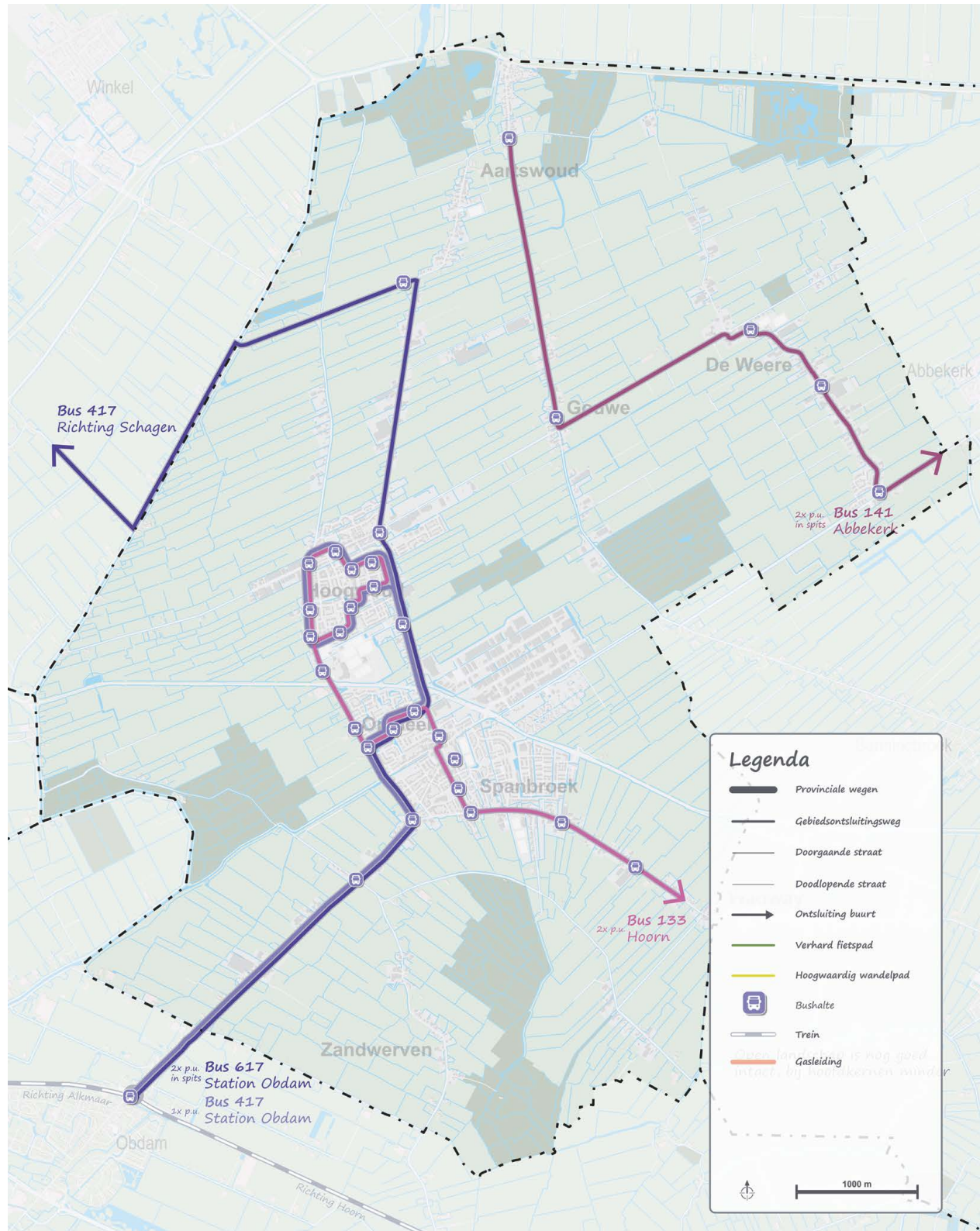
Elke kern in de gemeente heeft minstens één bushalte en wordt direct verbonden met een treinstation, busstation of een grotere plaats in de buurt. De dichtheid van bushaltes in Hoogwoud en Opmeer is ook zodanig hoog dat er altijd een bushalte in de buurt te vinden is.

Lage frequentie

De lijnvoering en frequentie bepaalt uiteindelijk of het openbaar vervoer relevant is. Hoogwoud en Opmeer hebben een directe verbinding met treinstation Obdam en Hoorn. Spanbroek is direct verbonden met Hoorn. Daarmee zijn de hoofdkernen, op het gebied van lijnvoering, goed verbonden met de buitenwereld. Echter zijn de kernen onderling niet met elkaar verbonden. Op het gebied van frequentie is het openbaar vervoer matig.

Constateringen

- Hoge dichtheid van bushaltes in hoofdkernen zorgt voor toegankelijkheid.
- Goede verbinding van hoofdkernen met dichtstbijzinde treinstation en grote stad.
- Verbinding tussen hoofdkernen en overige kernen vraagt blijvende aandacht.
- Frequentie van openbaar vervoer buiten de spits is matig.

1.6 Recreatieve netwerken

Wandel- en fietsnetwerken

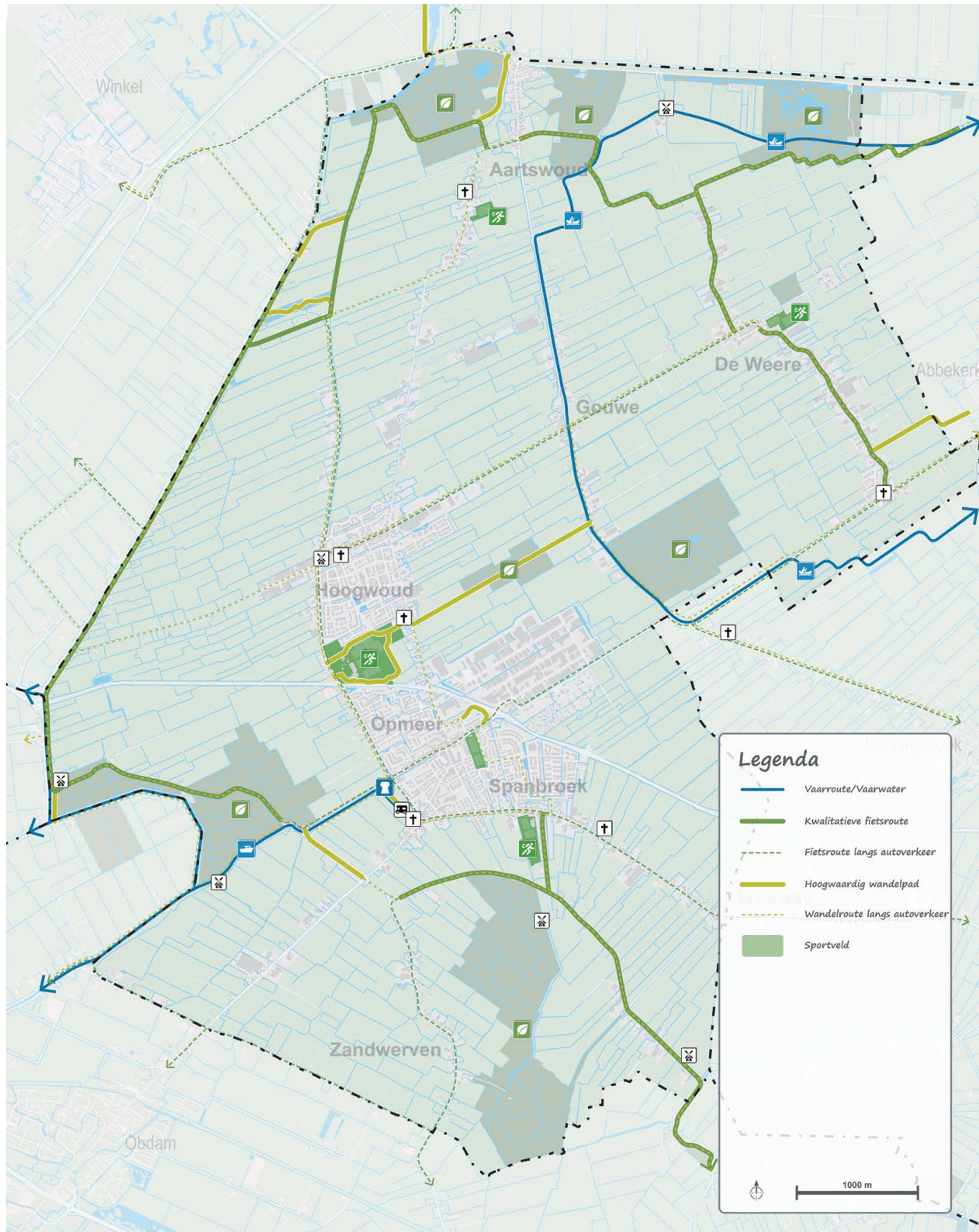
In de gemeente Opmeer is een groot aantal wandel- en fietsroutes te vinden. Er is veel reden voor wandel- en fietstoeristen om de gemeente te bezoeken of te passeren. Echter moet deze doelgroep vaak de weg delen met autoverkeer. Daardoor zijn deze routes niet optimaal op het gebied van verkeersveiligheid en comfort. Toch is er in het noorden en zuiden van de gemeente al sprake van kwalitatieve verbindingen, de verbinding daartussen is niet optimaal. Daarnaast zijn sportterreinen en natuurgebieden niet altijd goed aangesloten op het netwerk van kwalitatieve langzaam verkeer routes.

Vaarnetwerken

Ten westen en ten oosten van de hoofdkernen liggen wateren die onderdeel zijn van een groter vaarnetwerk. De vaarroute aan de oostkant is verbonden met een uitgebreid vaarnetwerk in het achterland van Medemblik en Enkhuizen. De vaarroute aan de westkant is onderdeel van een uitgebreid vaarnetwerk dat loopt van Alkmaar en Hoorn tot Amsterdam.

Constateringen

- Uitgebreid netwerk van recreatieve routes aanwezig.
- Noord- en zuidkant van gemeente hebben kwalitatieve infrastructuur voor langzaam verkeer.
- Daartussen lopen veel routes over de rijbaan.
- Twee vaarnetwerken aanwezig, maar niet verbonden met elkaar.
- Recreatief netwerk hangt slechts deels samen met ligging van natuur en sportterreinen
- Het uitbreiden van het wandel- en (eventueel) fietspadennetwerk heeft meerwaarde voor het beleefbaar maken van het landelijke gebied.

1.7 Natuur

Natuur Netwerk Nederland

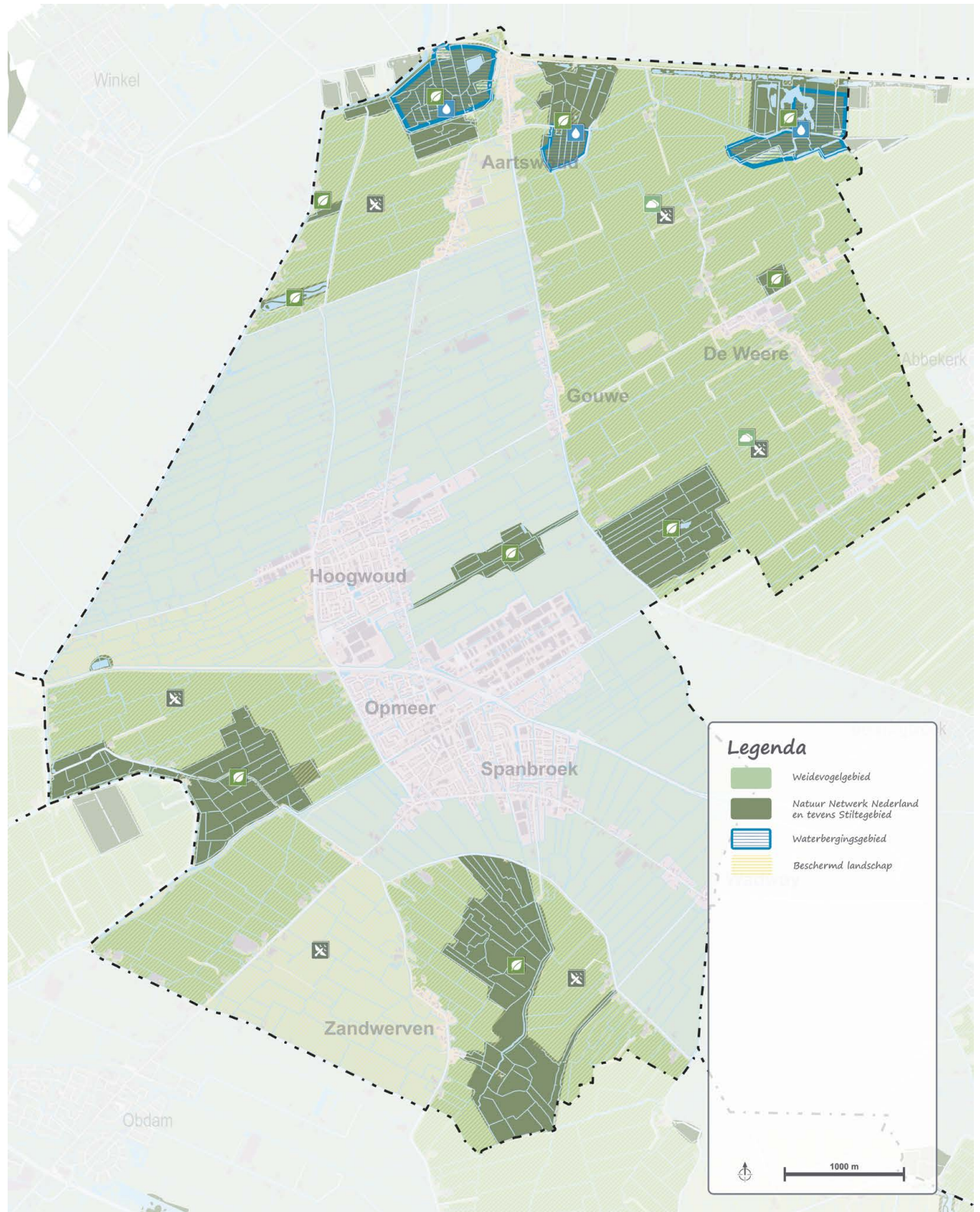
In de gemeente liggen een aantal natuurgebieden die onderdeel zijn van Natuur Netwerk Nederland. Echter zijn deze gebieden niet met elkaar verbonden en liggen ze verspreid door de gemeente heen. In het noorden van de gemeente hebben de natuurgebieden een dubbelfunctie met waterberging.

Weidevogels en Beschermd Landschap

Een groot gedeelte van de gemeente is aangemerkt als weidevogelgebied. Dat wil zeggen dat er beperkende regels zijn op het gebied van bouwen of het aanplanten van bomen ten behoeve van het leefgebied van weidevogels. Tussen Gouwe, Aartswoud en De Weere ligt ook een ecologisch stiltegebied waar beperkingen bestaan op het gebied van lawaaiige functies. Daarnaast heeft de provincie grote delen van de gemeente aangeduid als Beschermd Landschap. Ook hierin zijn minder ontwikkelingen mogelijk, ten behoeve van behoud en bescherming van het waardevolle landschap.

Constateringen

- Natuur is versnipperd en niet verbonden met elkaar.
- Een groot gedeelte van de gemeente is weidevogelgebied of Beschermd Landschap.
- Waterberging is gekoppeld aan natuurgebieden.
- Rondom de hoofdkernen zijn minder beperkende regels die voortvloeien vanuit ecologie en natuur.

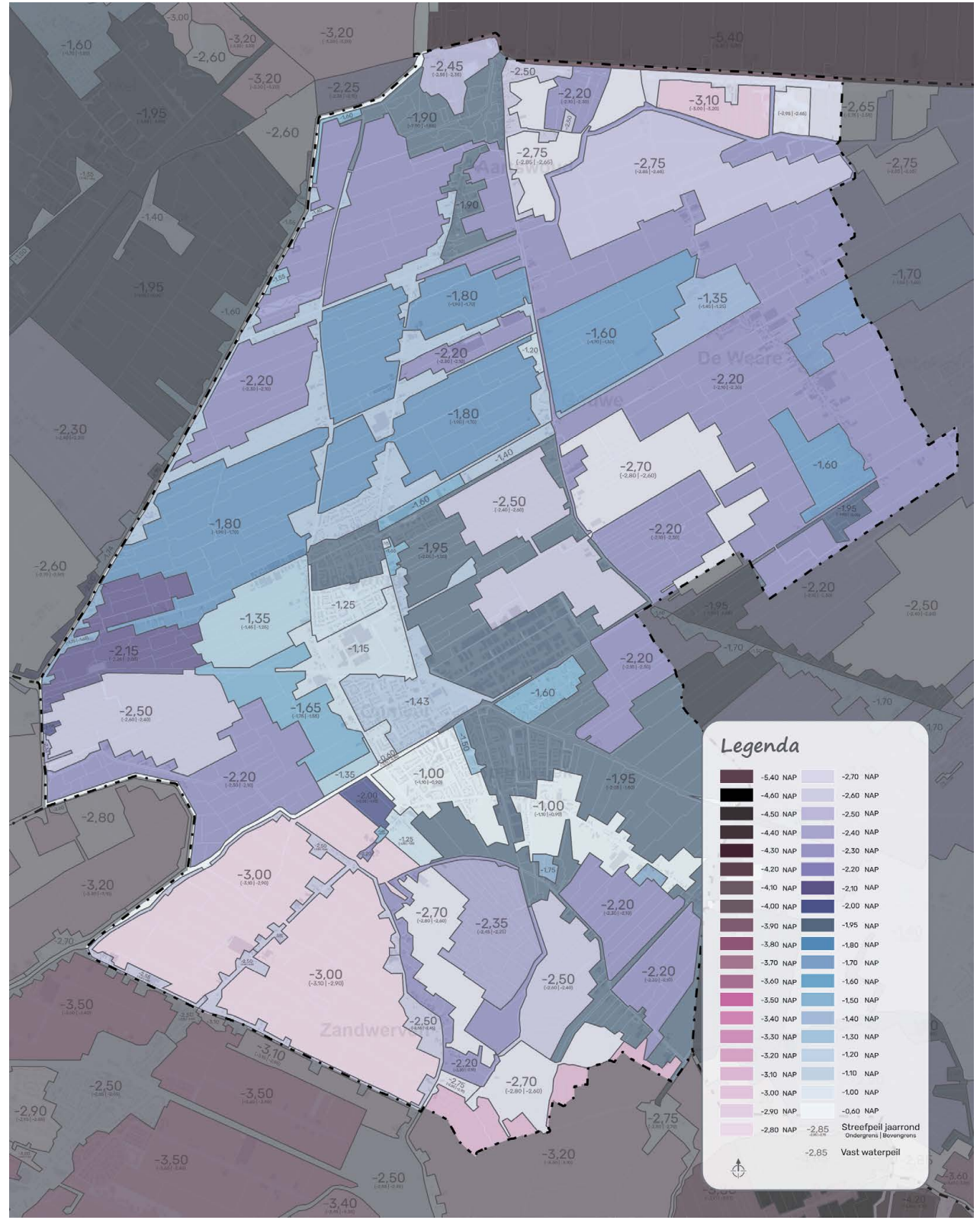
1.8 Waterpeilgebieden

Verschillende waterpeilgebieden

De gemeente Opmeer is een waterrijke gemeente vanwege de veelheid aan sloten. Hierdoor is er sprake van een hoog aantal waterpeilgebieden. Bij het aanpassen van waterstructuren dient daar rekening mee gehouden te worden.

Constateringen

- Bij het aanpassen van waterstructuren dient er nauwkeurig gekeken te worden naar de ligging in de waterpeilgebieden.

1.9 Externe beperkingen

Beperkingen voor ontwikkelingen

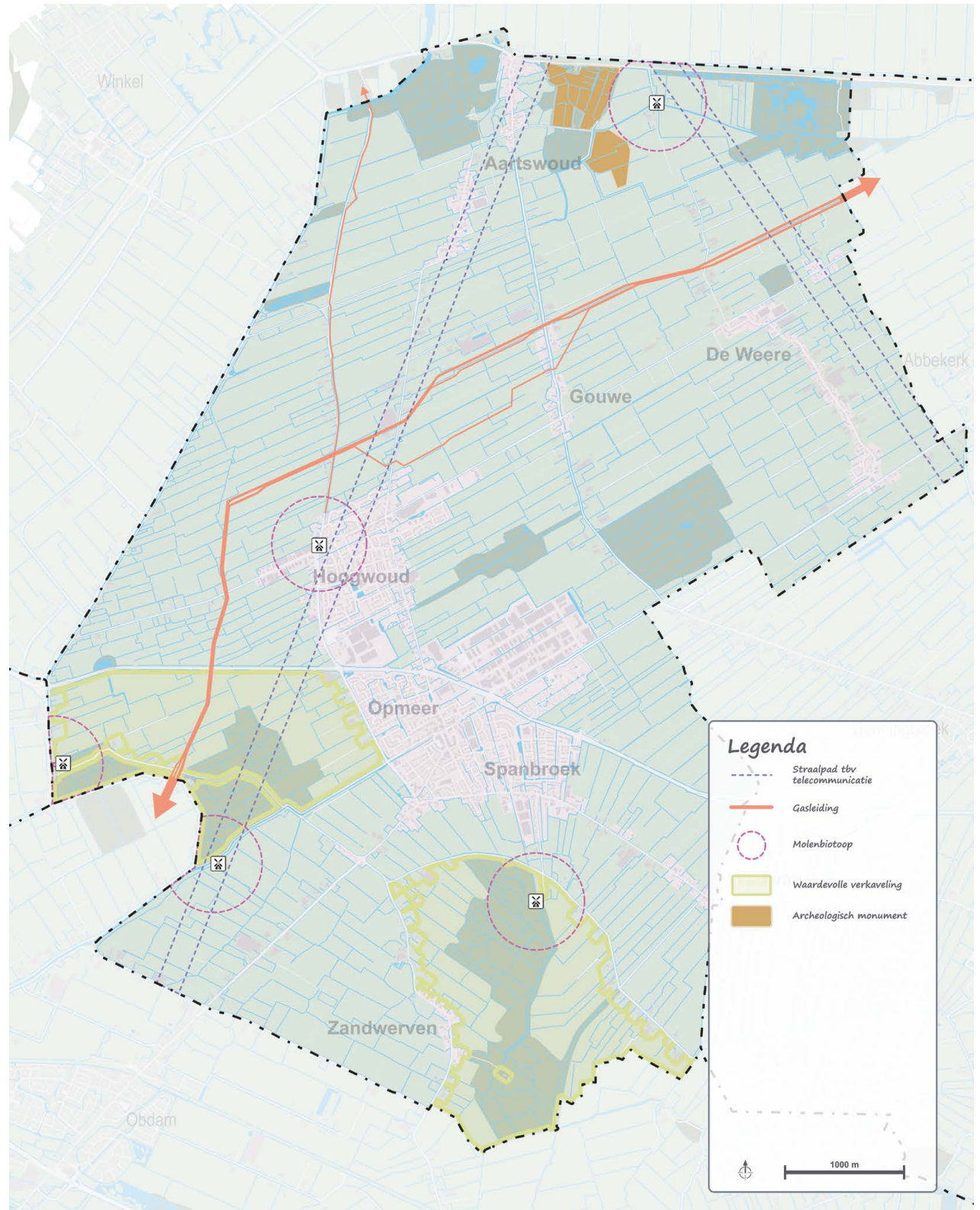
In de gemeente zijn er een aantal gebieden waar beperkende regels gelden voor eventuele ontwikkelingen. In een archeologisch monument mag er niet zomaar gegraven worden. In een gebied van waardevolle verkaveling wordt ontwikkeling gezien als een aantasting van kernkwaliteiten van het landschap. In een molenbiotoop gelden hoogtebeperkingen zodat de molen voldoende wind kan vangen. Het zelfde geldt voor een straalpad, maar dan met de reden dat telecommunicatie niet verstoord mag worden.

Niet bouwen

Er lopen enkele gasleidingen door de gemeente. Op en rondom deze gasleidingen mag niet gebouwd worden.

Constateringen

- Er gelden hoogtebeperkingen rondom de molens en in de straalpaden.
- In het waardevolle verkavelingspatroon is ontwikkeling uitdagend zonder de structuur te verbreken.
- Bij nieuwe ontwikkelingen dient er rekening gehouden te worden met de ligging van gasleidingen.

1.10 Functiegebieden

Bezoekers en voorzieningen

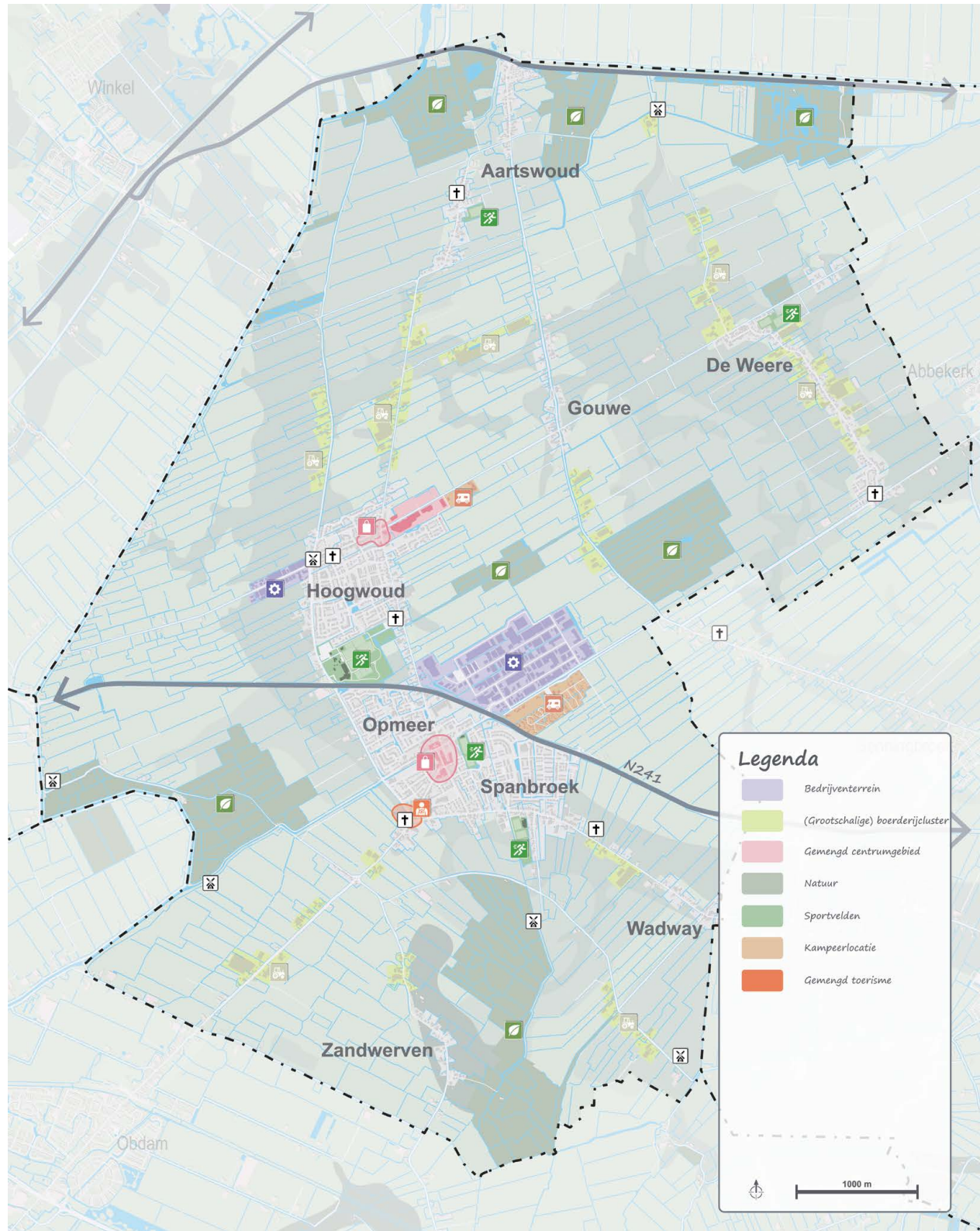
De gemeente kent twee centrumgebieden waar een clustering van retail en horeca te vinden is. Dat is in de kern van Hoogwoud en in de kern van Spanbroek-Opmeer. Het is op te merken dat vrijwel elke kern een sportterrein heeft. Op het gebied van toerisme is er een cluster ten westen van Spanbroek waar een camperplaats, botenhelling, een aanlegsteiger en een verblijfsaccommodaties te vinden zijn. In Aartswoud is een recreatiepark gelegen.

Werkgelegenheid

In de gemeente zijn twee bedrijventerreinen. Het grootste bedrijventerrein is De Veken en ligt aan de oostkant van Opmeer. Deze heeft zich gevormd rond één van de dwarswegen. Ten westen van Hoogwoud ligt een kleiner bedrijventerrein dat eveneens langs een dwarsweg is geclusterd. Naast de bedrijventerreinen zijn er agrarische clusters of grotere boerenbedrijven te vinden. Deze liggen vrijwel altijd aan de linten, maar buiten de dorpen. De Weere is een uitzondering op deze structuur.

Constateringen

- Spanbroek-Opmeer en Hoogwoud zijn de enige retail clusters van de gemeente.
- Modernere functiegebieden zijn gesitueerd aan de dwarswegen tussen de linten.
- Aan de linten, maar buiten de dorpen zijn voornamelijk de boerenbedrijven gevestigd.
- Vrijwel elke kern heeft een sportterrein.

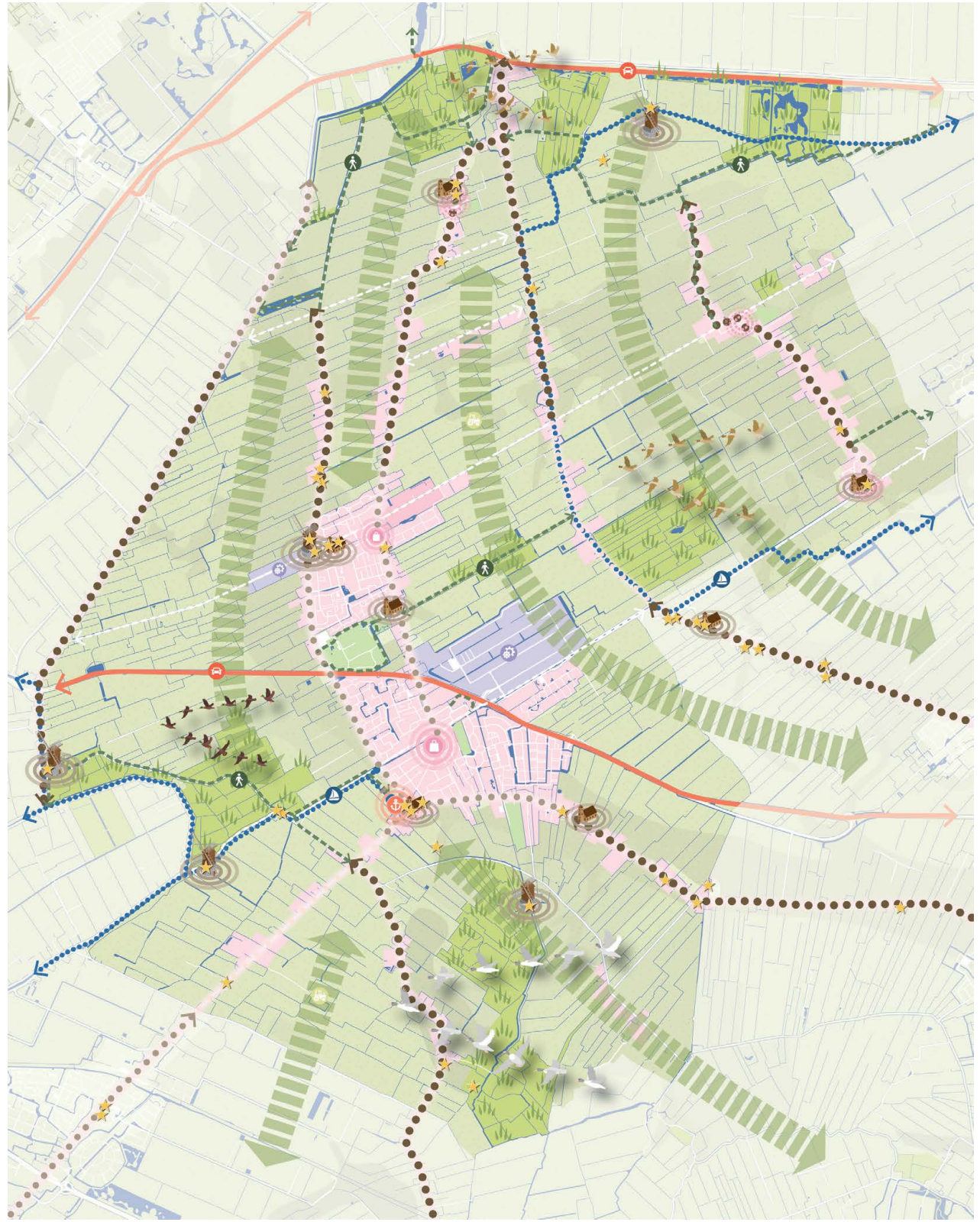
1.11 Ruimtelijk Opmeer

Een landschapsgemeente

Opmeer is een gemeente waar het landschap en de invloed daarvan op de historische ontwikkeling nog zeer goed zichtbaar en beleefbaar is. De stolpstructuren zijn nog steeds de hoofddragers van transport, ontwikkeling en het karakter. Daartussen is het open landschap zeer voelbaar en vrijwel obstakelvrij. Nieuwere ontwikkelingen hebben zich ook gevormd rondom de landschappelijke structuren. Met andere woorden, het landschap leeft!

Constateringen

- Stolplinten bepalen de structuren en het open landschap ligt parallel tussen de linten.
- Dorpskernen liggen rondom de kruispunten van wegen.
- Nieuwere ontwikkelingen zijn rondom de dwarswegen gepositioneerd.
- Landschap is goed in tact, behalve rond de hoofdkernen.
- Tussen de kernen is de verbinding doormiddel van langzaam verkeer matig en verkeersonveilig.
- Recreatieve netwerken zijn niet kwalitatief verbonden.
- Natuurgebieden zijn verspreid en niet verbonden met elkaar.
- Twee vaarnetwerken aanwezig, maar niet verbonden.

Bijlage 2: Participatierapport

Rapport

Participatierapport Omgevingsvisie Opmeer 2025

4 maart 2026

De Wjde
Blik

- 1 Inleiding**
- 2 Opbouw participatie-proces en stappen**
- 3 Belangrijkste uitkomsten**
- 4 Reflectie en vervolg**

Bijlagen

- 1 (Gespreks)verslagen ketenpartners,
dorpsraden en maatschappelijke
organisaties in 2025**
- 2 Resultaat peiling Toekomstweek 2025**
- 3 Verslag inloopavond 18 november 2025**

Inleiding

De gemeente Opmeer werkt aan een Omgevingsvisie: een plan dat laat zien hoe de gemeente zich ruimtelijk wil ontwikkelen tot 2040. Een belangrijk onderdeel bij het opstellen van deze visie is participatie. In dit rapport leest u hoe inwoners, ketenpartners, organisaties en andere belanghebbenden in 2025 hebben meegedacht, wat we hebben opgehaald en hoe we hiermee verder gaan.

Doel van de participatie

Het doel van de participatie was om inwoners en belanghebbenden te betrekken bij het opstellen van de ruimtelijke koers voor Opmeer. Daarbij stonden drie doelen centraal:

- **Ophalen van wensen, zorgen, kansen en ideeën;**
- **Gesprek voeren over mogelijke keuzes en dilemma's;**
- **Toetsen of de opgehaalde input wordt herkend in de Omgevingsvisie.**

Participatierapport

Omgevingsvisie Opmeer

In opdracht van

Gemeente Opmeer

In samenwerking met

Movares

De Wijde Blik

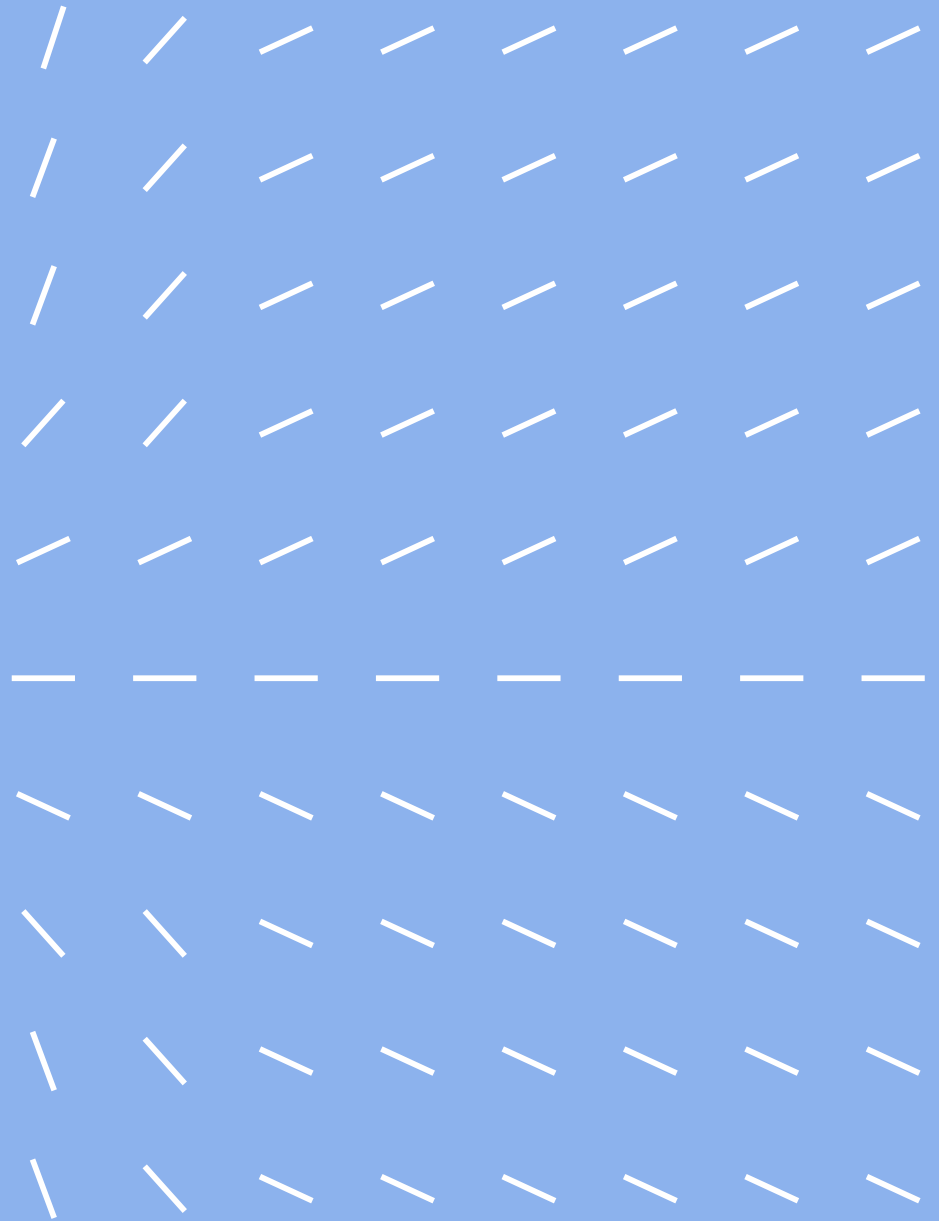
Datum

4 maart 2026

Website

www.opmeer.nl/omgevingsvisie

Opbouw participatie- proces en stappen

Stap 1: Voorbereidende gesprekken > inventariseren (voorjaar 2025)

Op 17 april 2025 zijn gesprekken gevoerd met ketenpartners, dorpsraden en maatschappelijke organisaties. De input is opgehaald aan de hand van zes centrale thema's uit de Toekomstvisie:

1. Vitale dorpen en vitale gemeente
2. Zorgzame en veilige samenleving
3. Duurzame toekomst
4. Aantrekkelijk landschap en hoogwaardig erfgoed
5. Bereikbaar Opmeer
6. Economisch vitaal

Stap 2: De Toekomstweek > inventariseren en toetsen (september 2025)

Tijdens de Toekomstweek (1-6 september 2025) vroegen we inwoners naar hun voorkeuren voor de ruimtelijke toekomst van Opmeer. Dit gebeurde:

- In de klas van de kinderborgemeester;
- Op de weekmarkt in Spanbroek, de jaarmarkt in Opmeer en Zomerpop in Hoogwoud;
- Via een nieuwsbrief en gerichte mail aan betrokken organisaties en ketenpartners;
- Via een online peiling (van 27 augustus tot en met 14 september) op de website van de gemeente.

Deelnemers beantwoordden 6 korte vragen over de toekomst van Opmeer. Telkens kozen zij per stelling tussen een sterk of licht lokale en sterk of licht regionale aanpak. De onderwerpen waren:

- Wonen
- Voorzieningen
- Werken
- Warmtetransitie
- Landschap
- Erfgoed

In totaal zijn circa 100 reacties verzameld. Deze resultaten zijn verwerkt in de eerste opzet van de Omgevingsvisie.

Toekomstweek – Weekmarkt

Toekomstweek – Jaarmarkt

Toekomstweek – Zomerpop

Stap 3: Inloopbijeenkomst > toetsen (18 november 2025)

Op dinsdag 18 november 2025 presenteerde de gemeente de eerste opzet van de Omgevingsvisie. Bezoekers konden deelnemen aan één van de twee sessies in het gemeentehuis. Na een plenaire toelichting in elke sessie over het proces en de hoofdlijnen van de Omgevingsvisie gingen de ca. 25 deelnemers in gesprek met medewerkers van de gemeente Opmeer, Movares en De Wijde Blik en konden zij hun mening over de verschillende onderwerpen op de kaart zetten. De sfeer was positief en betrokken. De meeste bezoekers herkenden zich in de voorgestelde richting en gaven waardevolle aanvullingen, bijvoorbeeld over de thema's wonen, landbouw en landschap.

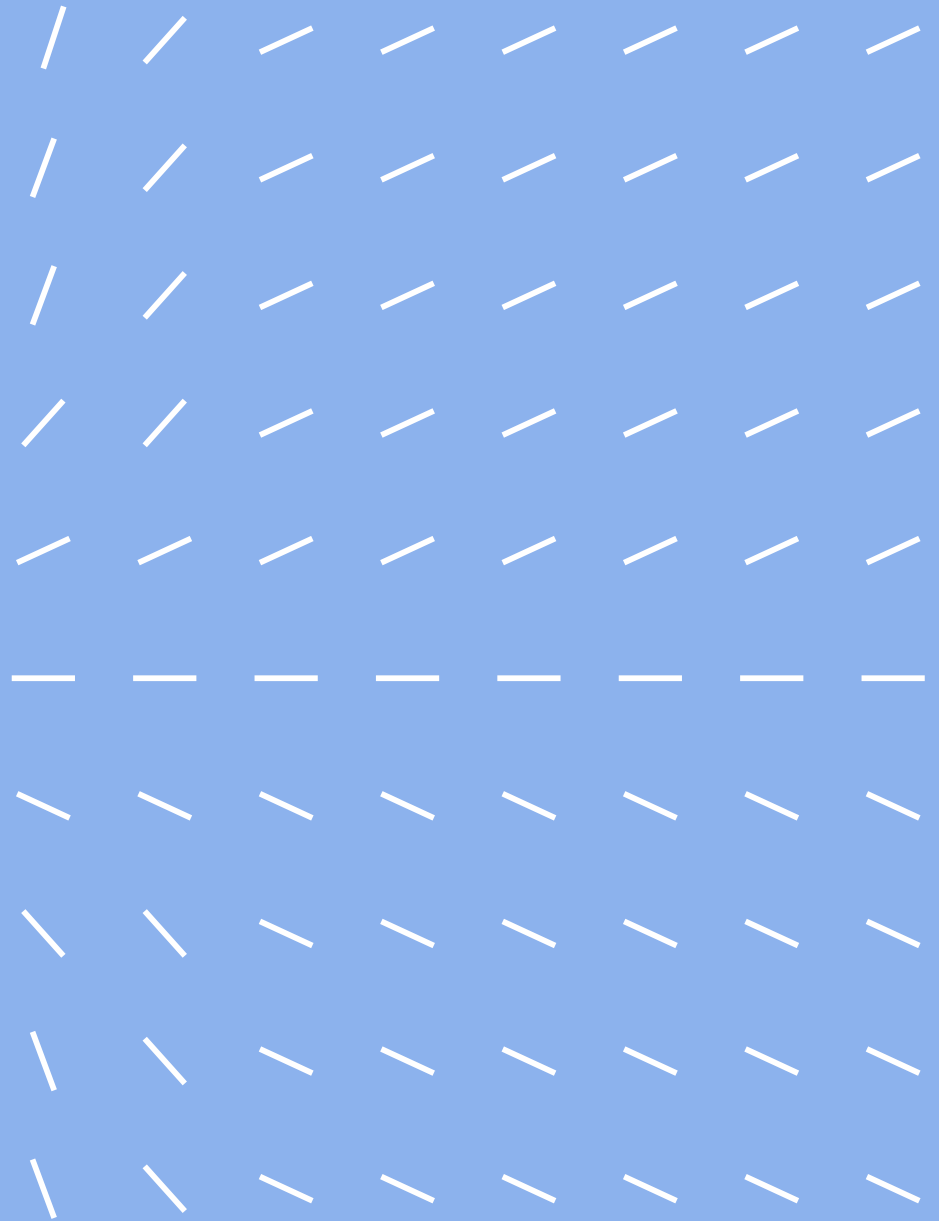

Bijeenkomst 18 november

Bijeenkomst 18 november

Belangrijkste uitkomsten

Bijeenkomst 18 november

De ketenpartners, dorpsraden en maatschappelijke organisaties legden relatief veel nadruk op het belang van voorzieningen en de sociale samenhang (verenigingsleven). Er kwamen meerdere suggesties, soms heel concreet, soms meer visionair, over het samengaan van (liefst zo duurzaam mogelijk) boeren, recreëren, wonen, bereikbaarheid en energie.

In de peiling uit de Toekomstweek was er niet één uitgesproken voorkeur voor een lokale of regionale aanpak, dit wisselde namelijk per onderwerp. Er was overwegend iets meer voorkeur voor de lokale variant, namelijk in de volgende onderwerpen:

- Bewoners willen vooral in de eigen gemeente kunnen wonen.
- Ze willen hun landschap behouden en versterken met multifunctionele landbouw en recreatie
- Er was een lichte voorkeur om voorzieningen lokaal te organiseren/behouden: dagelijkse voorzieningen moeten dichtbij blijven, ook in kleine dorpen, grotere voorzieningen mogen ook wel in de buurgemeenten.
- Ook bij de warmtetransitie was er een lichte voorkeur om dit lokaal op te lossen, omdat bewoners hechten aan eigen keuzevrijheid.

Bij andere onderwerpen was er een lichte of sterkere voorkeur om dit vooral regionaal aan te vliegen:

- Werkgelegenheid ook buiten de gemeente, met goede verbindingen.
- Erfgoed behouden door hergebruik en nieuwe functies, zoals toerisme – en dus deels ook regionaal.

In het vervolgesprek op 18 november werd er meer in detail doorgesproken over deze uitkomsten:

[Vitale dorpen in een vitale gemeente](#)

Voorkeur om in bestaand bebouwd gebied bij te bouwen. Graag met creatieve manieren, zoals splitsen en hergebruiken van oude gebouwen of woningen voor personeel op bedrijfslocaties. Vaak zitten de regels hier in de weg.

[Een zorgzame en veilige samenleving](#)

De voorzieningen bevallen goed, hoeven niet per sé te worden uitgebreid volgens de aanwezige deelnemers. Er is wel overlast van verkeer op sommige wegen.

[Duurzame toekomst](#)

Het principe om in lage gebieden meer in te zetten op waterberging en op hogere gebieden te bouwen, werd onderschreven. Er waren zorgen over de botsende belangen

van woningbouw, bescherming van weidevogelgebieden, energie (hoogspanningsleidingen) en landschap. En tussen energiec capaciteit en duurzaamheidsambities. Ook aandacht gevraagd voor de veelheid aan ondergrondse functies (energie, riolering, drinkwater).

[Aantrekkelijk landschap en hoogwaardig gebruik van natuur en erfgoed](#)

Zie ook hierboven. Daarnaast werd gepleit voor duidelijke keuzes over natuur inclusief boeren, schaalvergroting en verdienmodellen. Daar zit een duidelijk spanningsveld. Verder aandacht gevraagd voor meer ommetjes en voor hergebruik van kerken.

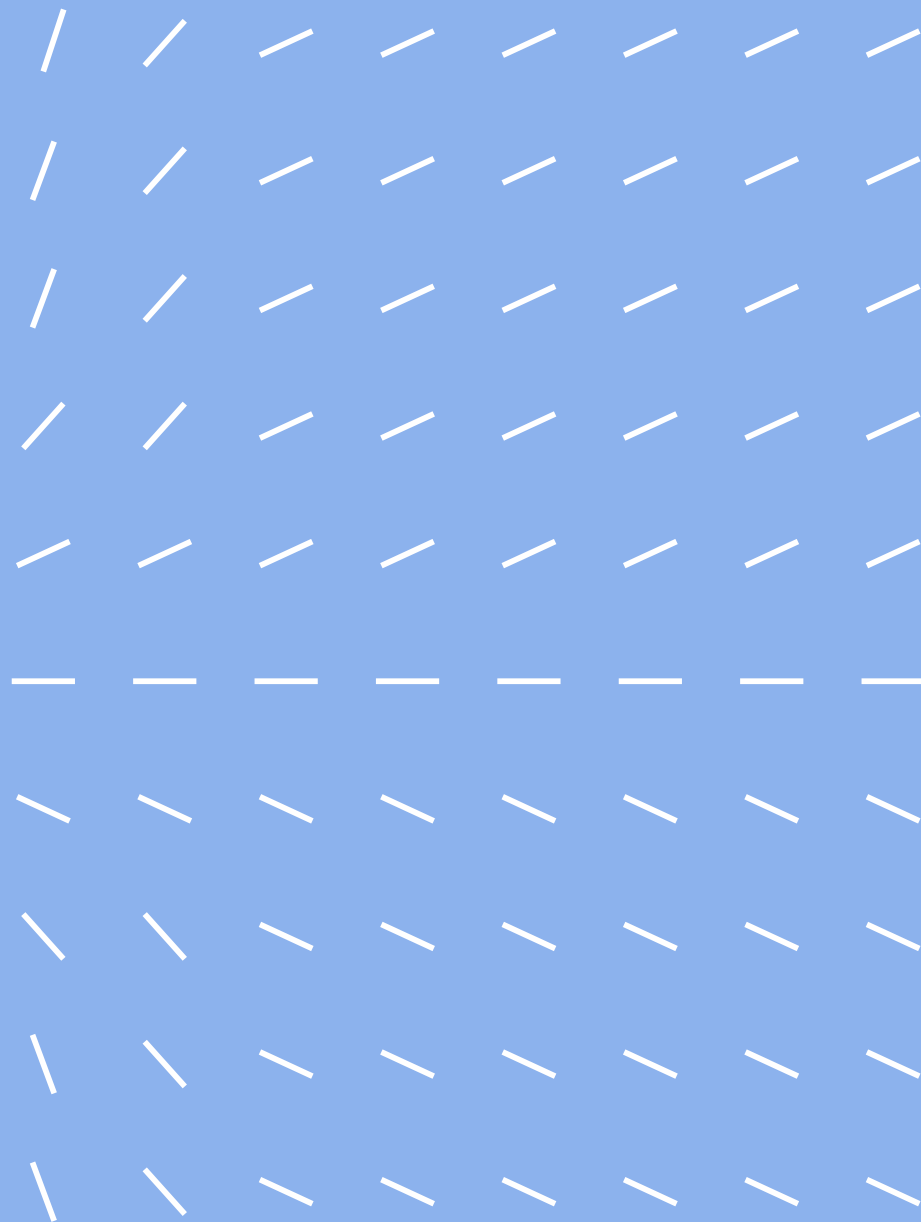
[Bereikbaar Opmeer](#)

Deelauto's worden niet als kansrijk gezien, vrijwilligersvervoer juist wel. Goede verbinding met Hoorn en Obdam blijft belangrijk.

[Economisch vitaal](#)

Ambitie om bedrijventerrein De Veken energie- en klimaatneutraal te maken werd toegejuicht, maar 2030 niet realistisch gevonden.

Reflectie en vervolg

Reflectie op het proces

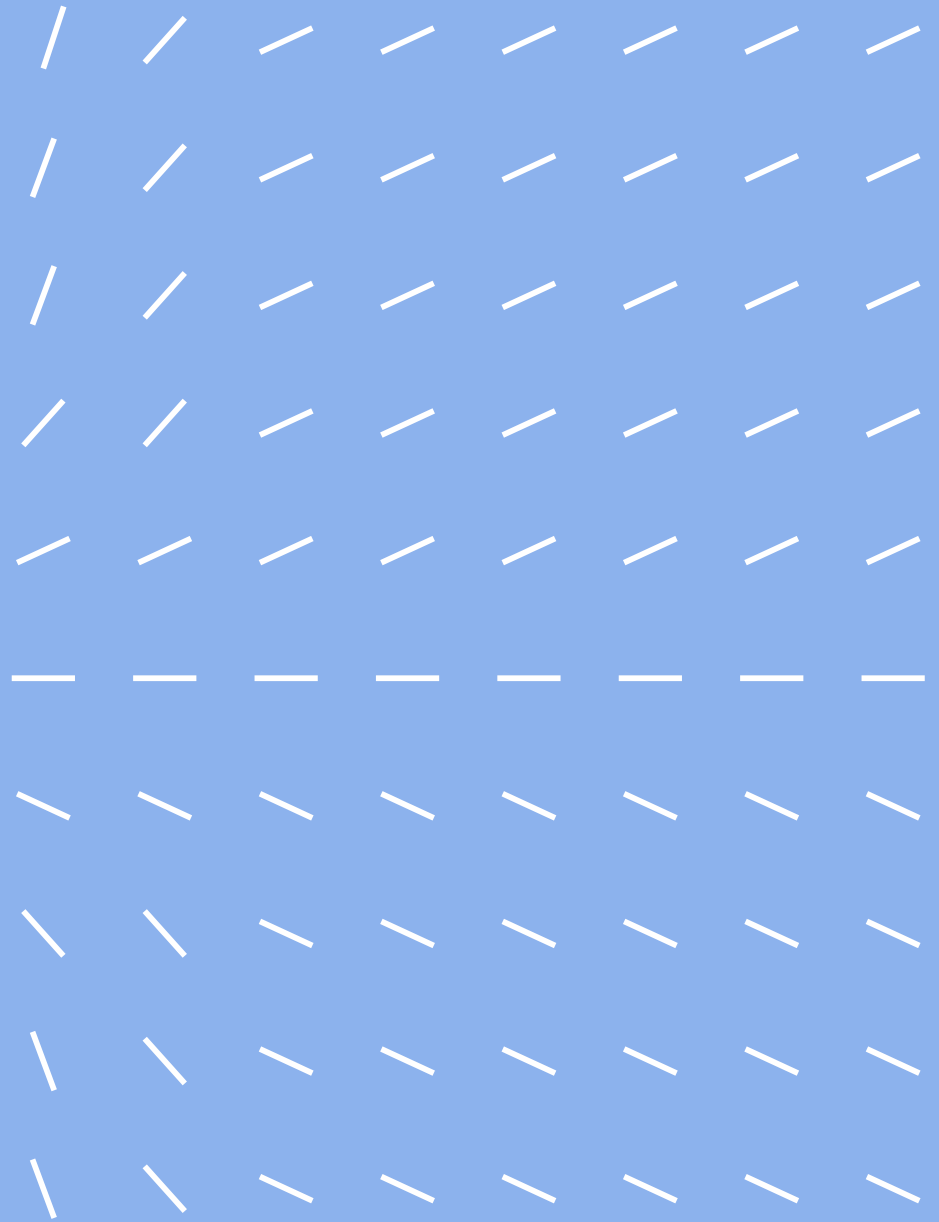
Inwoners waarderen het om mee te denken over de toekomst van Opmeer. Er is behoefte aan duidelijke keuzes door de gemeente, bijvoorbeeld over landbouw, energie en woningbouw. Sommige inwoners vroegen zich af waarom dit opnieuw nodig was, omdat zij eerder hadden meegedacht over de Toekomstvisie. Het verschil tussen de Toekomstvisie en Omgevingsvisie was voor hen niet duidelijk.

Vervolg

We gebruiken de opgehaalde ideeën om het concept van de omgevingsvisie te verbeteren. Eerst bespreekt het college van B&W de omgevingsvisie en vervolgens de gemeenteraad. Daarna is er een formele inspraakronde. De ontwerp-omgevingsvisie ligt dan ter inzage en iedereen kan een zienswijze indienen. De verwachting is dat de omgevingsvisie in het eind 2026 of begin 2027 definitief wordt vastgesteld.

Meer informatie over de omgevingsvisie is te vinden op: www.opmeer.nl/omgevingsvisie.

Bijlagen

Verslag sessie Opmeer OV

projectnaam
Opmeer Omgevingsvisie

datum
17 april 2025

projectnummer
P08187

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
+31 (0)77 373 06 01
info@bro.nl
www.bro.nl

Verslag 17 april sessie met stakeholders

Informatie sessie

Datum: 17 april

Aanwezigen: Isa Bosmans, Laura Faes (BRO, Lennard Lindeman, Jos Groot (gemeente Opmeer), Wethouder Herman ter Veen, ketenpartners (archeologie West Friesland, gemeente Medemblik, GGD, Veiligheidsregio, dorpsraden, KAVB, Liander, LTO Noord, recreatieschap West-Friesland, Senioren KBO, PWN, Omgevingsdienst).

Besproken agendapunten

Presentatie Omgevingsvisie introductie

- Vraag meenemen van Provinciale Omgevingsvisie in het Koersdocument: Er werd gesproken over de mate waarin de provinciale omgevingsvisie goed is verankerd in het koersdocument. → ja deze nemen we in het opstellen van de Omgevingsvisie voor Opmeer.

In gesprek aan de hand van Mentimeter

Vraag 1: Wat versta jij onder een vitale kern in een vitale gemeente?

Vraag 2: Hoe draagt jouw organisatie bij aan een vitale/leefbare gemeente en wat is jouw belang hierbij?

Vraag 3: Hoe kunnen we bijdragen aan het behouden/versterken van een aantrekkelijk landschap?

Gesprek verdeeld in thema's

- **Bereikbaarheid (in relatie tot voorzieningen):**

- Men onderstreept het belang van toegankelijke maatschappelijke voorzieningen binnen een straal van 500 meter, als onderdeel van een gezonde leefomgeving.
- Voorzieningen zijn voor ouderen onvoldoende bereikbaar vanuit sommige gebieden, met name in gebieden als Weere. Kijk hoe de bereikbaarheid verbeterd kan worden of meer voorzieningen faciliteren.
- In Opmeer is circa één derde van de bevolking onderdeel van de oudere doelgroep. Sociale voorzieningen dienen mee te bewegen met deze trend.
- De impact van corona op sociale contacten werd besproken; er is een groeiende behoefte aan laagdrempelige ontmoetingsplekken.
- Veranderende functies van kerken werden benoemd als aandachtspunt binnen het sociaal-maatschappelijk domein.

- **Recreatie, agrarisch gebied en koppelkansen**

- Er is een relatief tekort aan toegankelijke recreatieterreinen in de regio West-Friesland. Ondanks veel groen zijn er weinig wandelroutes of vrij toegankelijke natuurgebieden. Er liggen kansen om de aantrekkelijkheid van wandelroutes te verbeteren door verkeersveiligheid te verbeteren.
- Onderzoeken uitbreiding van terreinen én betere onderlinge verbindingen, met nadruk op groen-blauwe structuren.
- Het benutten van koppelkansen tussen recreatie en landbouw werd besproken, hoewel regelgeving dit soms belemmert. In de praktijk blijkt dit toch vaak lastiger.
- Diverse paden vallen onder beheer van Landschap Noord-Holland; er is toenemende beperking van toegang door bezwaarprocedures.

- **Cultuurhistorie en sociale cohesie**

- Het belang van behoud van cultuurhistorische waarden werd benadrukt, waaronder via kaarten (zoals stolpenkaart, kerkenvisie).
- Kijk naar wat je hebt en wat je wil behouden. Cultuur gaat verder dan alleen cultuurhistorie. Verenigingsleven is ook onderdeel van cultuur in Opmeer.
- Voorbeelden als de Landbouwdag dragen bij aan het cultuurhistorisch bewustzijn.
- Kleine verenigingen zijn essentieel voor de sociale cohesie; bezuinigingen bedreigen hun voortbestaan.
- Gemeente Opmeer wordt gekenmerkt als hechte gemeenschap. Het stimuleren van ontmoetingen via sport, maaltijden en evenementen blijft belangrijk.
- Vraag: hoe zuinig willen we zijn op landelijk gebied en hoe gaat dit samen met woningbouwvraagstuk?

- **Bereikbaarheid en verkeersveiligheid**

- De staat van wegen werd besproken, met als voorbeeld de Koningspade, waar een voetpad ontbreekt.
- Verkeersveiligheid is een belangrijk aandachtspunt, vooral in het buitengebied waar snelheidsverschillen groot zijn.
- Voorstellen werden gedaan om infrastructuur te verbeteren, zoals een ontsluitingsweg bij nieuwbouwprojecten in Hoogwoud. Crowdfunding werd als mogelijke oplossing genoemd.

- **Energie en water – voorzieningen & ruimtelijke impact**

- Toekomstige behoefte aan energie en water vraagt om strategische verankering in de omgevingsvisie.
- Elektriciteitshuisjes wordt besproken in relatie tot ruimtelijke uitstraling, mede vanwege hun ruimtelijke impact. Aandacht voor esthetiek kan bijdragen aan draagvlak.
- Netcongestie is een opgave die aandacht vraagt (in de gehele regio, landelijke opgave).

- Werkgelegenheid in relatie tot stroom (praktisch): voor aantrekken van werknemers moet er voldoende stroom en water zijn.
 - Er werd gepleit voor beleid t.a.v. stiltegebieden, met behoud van deze waardevolle ruimten.
 - Kernenergie kost ruimte en heeft een grote ruimtelijke impact. Rekening houden met bodem.
 - Windmolens in het landschap verstoort ruimtelijke aantrekkelijkheid.
- **Agrarische sector, voedselvoorziening en vitaliteit platteland**
 - Zuinig zijn op de agrarische sector. Bevolkingsgroei vereist aandacht voor voedselzekerheid (extensiveren).
 - Kansen voor circulaire landbouw en samenwerking tussen agrariërs (bijv. boerderijwinkels) werden besproken.
 - Boerderijwinkels kunnen bijdragen aan vitaliteit van kernen zonder voorzieningen. Concurrentieoverwegingen, zoals met de Spar in Hoogwoud, spelen hierin mee. Toch is er ruimte voor maatwerk, bijvoorbeeld in De Weere.
 - Plattelandswinkels als een kans voor het versterken van het buitengebied?
- **Economisch landschap versus natuurwaarde**
 - Er werd gepleit voor balans tussen economische ontwikkeling (zoals agrarisch gebruik) en natuurwaarden.
 - Ook aandacht hebben voor bewustzijn creëren onder boeren: wat is duurzaam?
 - De rol van Dorpswerken NH als kennisdrager voor vitale dorpen werd benadrukt.
- **Wonen en ruimtelijke ontwikkeling**
 - Woningsplitsing wordt als instrument genoemd om het platteland vitaal te houden. De woonvisie biedt mogelijkheden voor meer mogelijk maken in landelijk gebied.
 - Wettelijke procedures voor woonsplitsing lastig.
- **Toerisme en beleving**
 - Wandel- en fietsnetwerken bieden kansen, mits er ook basisvoorzieningen aanwezig zijn langs de routes.
 - Ideeën zoals het opvrolijken van de omgeving langs de Vekenweg met tulpenstoelen werden positief ontvangen.

Resultaat peiling Toekomstweek Omgevingsvisie Opmeer

Weekmarkt – 2 september 2025

Tijd aanwezig: 9.30-14.00 uur
Aantal mensen gesproken: ca. 40
Aantal flyers uitgedeeld: ca. 60

Jaarmarkt – 6 september 2025

Tijd aanwezig: 9.00-13.30 uur
Aantal mensen gesproken: ca. 60
Aantal flyers uitgedeeld: ca. 100

Zomerpop – 6 september 2025

Tijd aanwezig: 14.00-15.30 uur
Aantal mensen gesproken: 7
Aantal flyers uitgedeeld: 15 + flyers achter gelaten

Digitale peiling - 27 augustus t/m 14 september 2025

Het aantal deelnemers aan de peiling is ca. 100 per vraag, en varieert tussen de 100 en 108.

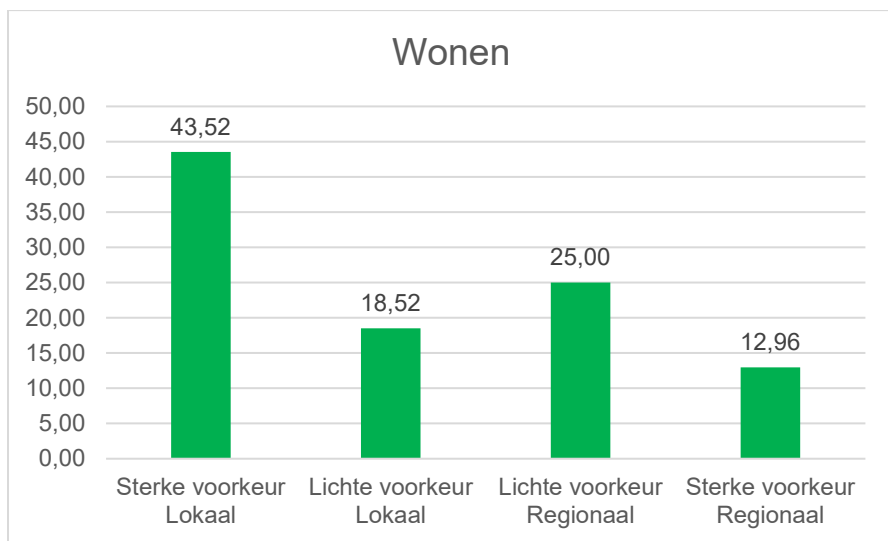
Het aantal reacties lijkt laag, ten opzichte van het bereik via mail ketenpartners, div. advertenties, nieuwsberichten, social media etc. Maar is hoog t.o.v. het aantal gesproken mensen. Een deel van de gesproken mensen gaf aan dat ze al eerder meegedacht hadden, bijvoorbeeld voor de Toekomstvisie.

Samenvatting van de verschillende gesprekken

- Veel mensen benoemden het belang van betaalbare woningen in de gemeente, veelal oudere mensen zien dat (klein)kinderen maar moeilijk een woning kunnen vinden.
- Een ander thema dat vaak terugkeerde was veiligheid. Zowel sociale veiligheid ('s avonds hangjeugd in het centrum van Spanbroek, veel jongeren op fatbikes) als verkeersveiligheid. Specifiek fietsen in De Weere en de kruising Lindegracht-Pastoor Meriusstraat werden als onveilig genoemd.
- Het dorpse karakter wordt gewaardeerd, het dorp is een plek voor ontmoeting en zorgt voor verbinding.
- Belangrijk dat er goed wordt nagedacht over wat waar komt, zo is er schijnbaar een ouderencomplex gerealiseerd te ver van de voorzieningen en is er in het centrum een school bijgekomen die voor veel (verkeers)chaos zorgt.
- Qua lokaal/ regionaal leken de meningen verdeeld, sommige mensen gaven aan het een goede peiling te vinden en dat het ze aan het denken zette (je kunt niet alles hebben).
- Overall reageerden veel mensen positief over het feit dat ze konden meedenken, tegelijkertijd waren er ook mensen die er sceptischer in stonden (ik heb al vaker meegedacht maar er wordt niks meegedaan).

Wonen

Lokaal:	Regionaal:
In de zoektocht naar een nieuwbouwwoning vind ik veel aanbod in de gemeente zelf. Dit gaat wel ten koste van het landschap.	In de zoektocht naar een nieuwbouwwoning kijken we vooral rond in de regio. Zo blijft Opmeer ruim en groen, maar kunnen mijn kinderen niet altijd in de eigen gemeente een woning vinden.

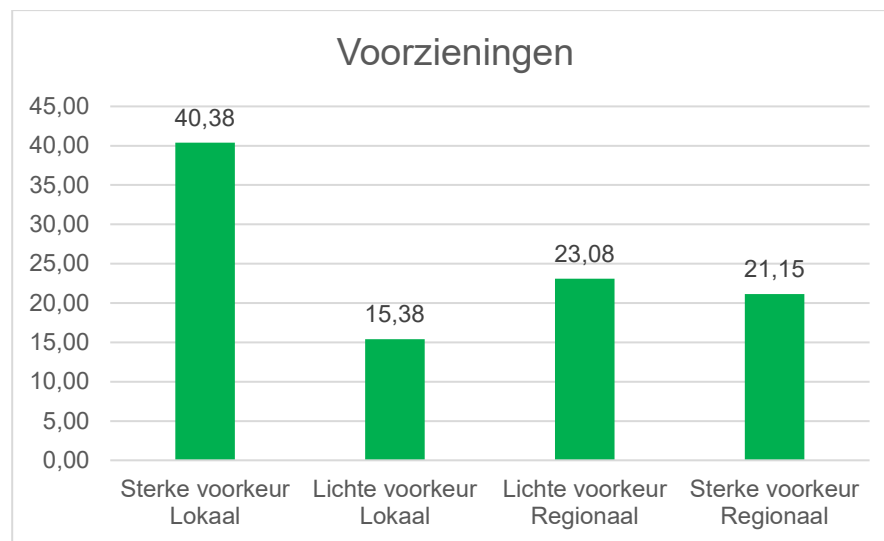

* Uitkomsten in procenten

Een meerderheid (62%) kiest voor een lokaal georiënteerde aanpak m.b.t. wonen.

Voorzieningen

Lokaal:	Regionaal:
Voor de meeste dagelijkse boodschappen en zorg kan ik in elk dorp terecht. Dit is mogelijk dankzij meer woningbouw in de kleine woonkernen.	De basisvoorzieningen zijn dichtbij, maar voor grotere winkels of extra's ga ik naar Hoorn of Heerhugowaard. Dat kan dankzij goede verbindingen. Hierdoor blijft het rustig in onze gemeente.

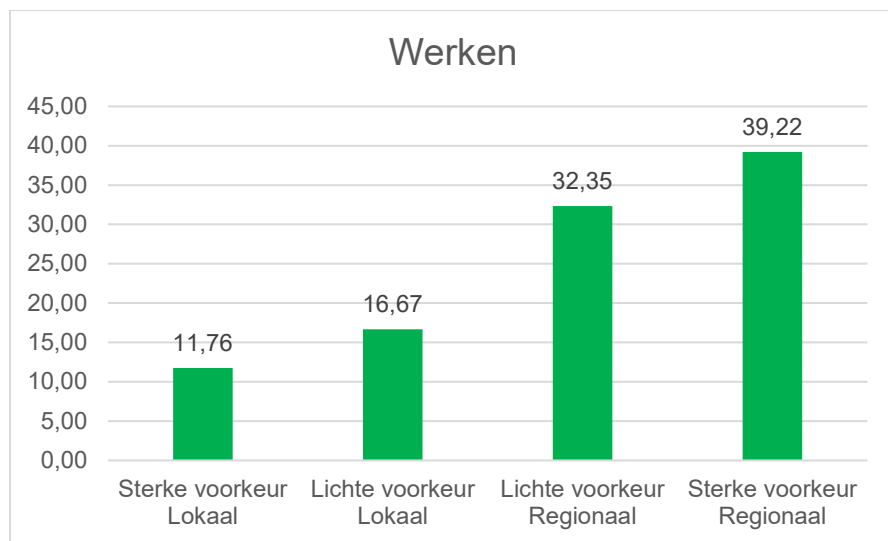

* Uitkomsten in procenten

Een kleine meerderheid (56%) kiest voor een lokaal georiënteerde aanpak m.b.t. voorzieningen.

Werken

Lokaal:	Regionaal:
Veel mensen in mijn omgeving werken in onze eigen gemeente. Dat kan dankzij de komst van meer bedrijventerreinen. Voordeel: je hoeft niet ver te reizen voor je werk.	Veel mensen in mijn omgeving werken in de regio en pakken daarvoor de (elektrische) fiets, bus of auto. Voordeel: ons landschap blijft groen en open.

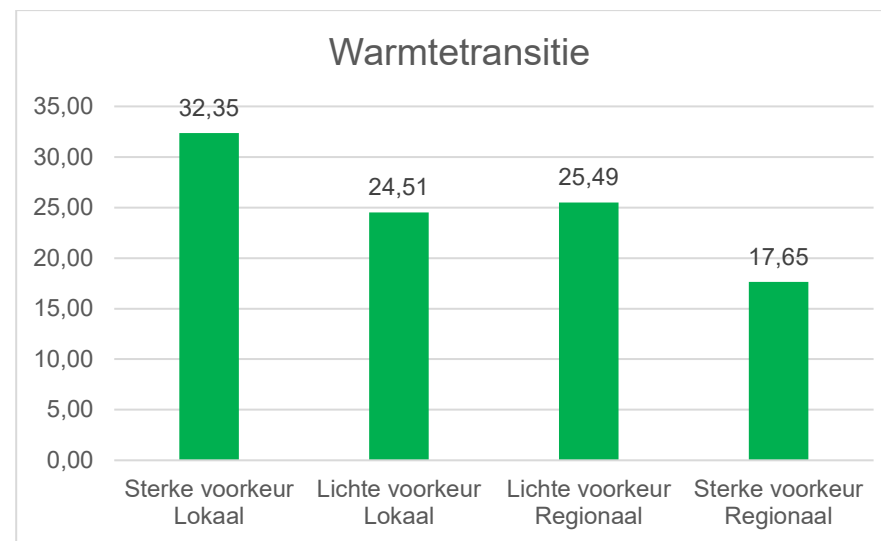

* Uitkomsten in procenten

Er is een duidelijke voorkeur voor een regionaal georiënteerde aanpak m.b.t. werken.

Warmtetransitie

Lokaal:	Regionaal:
Alle woningen moeten van het gas af. Een elektrische warmtepomp als vervanger voor de cv-ketel in mijn woning heeft mijn voorkeur. Ik blijf onafhankelijk en kan het laten uitvoeren wanneer ik het wil.	Alle woningen moeten van het gas af. Een regionaal of lokaal warmtenet waar mijn woning op wordt aangesloten heeft mijn voorkeur. Dat vind ik eenvoudiger en minder ingrijpend.

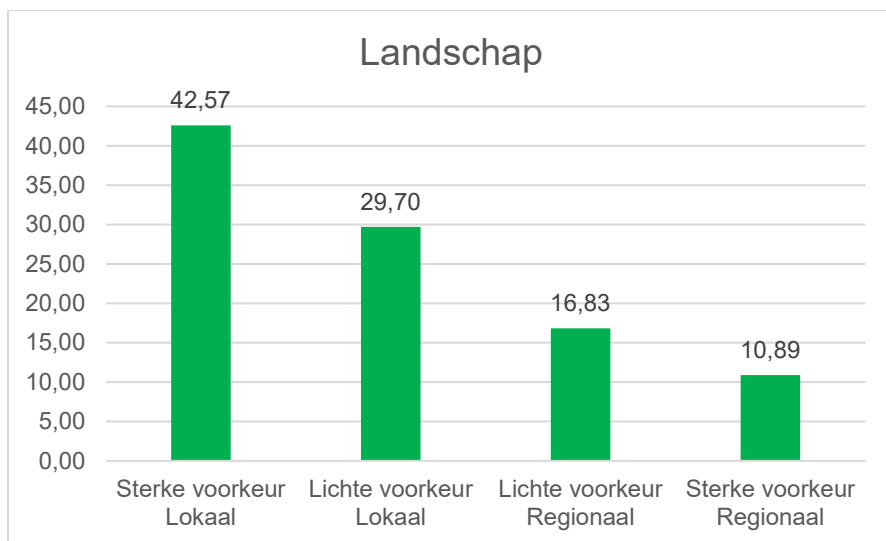

* Uitkomsten in procenten

De meningen zijn verdeeld, met een kleine meerderheid (57%) voor lokaal georganiseerde warmtetransitie.

Landschap

Lokaal:	Regionaal:
Ons landschap is open, biodivers en goed toegankelijk voor recreatie dankzij wandelpaden. Dit kan dankzij kleinschalige landbouw. Wel zijn er meer woonwijken in het landschap gebouwd.	Ons landschap maakt ons trots als bloemen- en voedselproducent voor Nederland. Dit geeft veel werkgelegenheid, maar veroorzaakt ook veel transport.

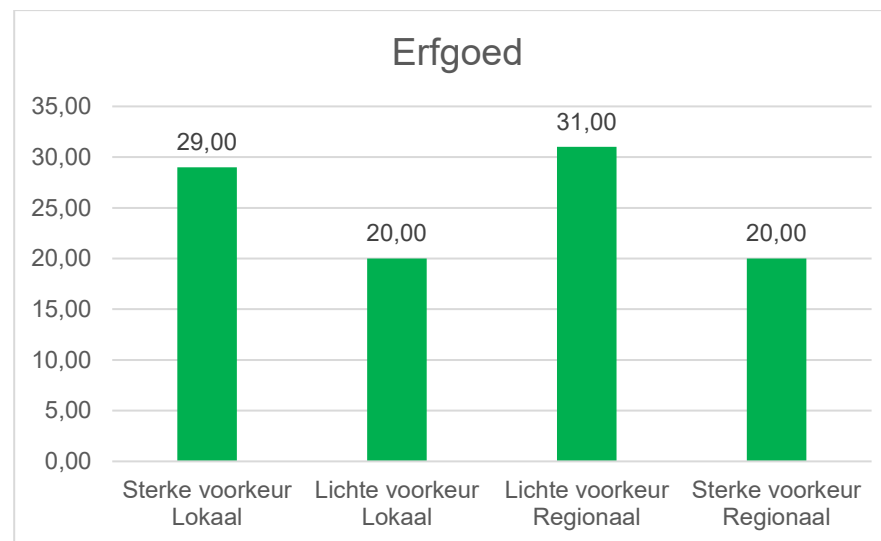

* Uitkomsten in procenten

Er is een duidelijke voorkeur (72%) voor een lokaal georiënteerde aanpak m.b.t. het landschap.

Erfgoed

Lokaal:	Regionaal:
Ons erfgoed (zoals molens, waterlopen, stolpboerderijen en dorpslinten) gedijt het best als we het zoveel mogelijk met rust laten.	Ons erfgoed (zoals molens, waterlopen, stolpboerderijen en dorpslinten) heeft alleen toekomst wanneer het deels ook nieuwe functies krijgt, bijv. voor toerisme.

* Uitkomsten in procenten

De meningen zijn verdeeld, met een hele kleine meerderheid (51%) voor regionaal georganiseerde aanpak m.b.t. erfgoed.

Verslag

Informatiebijeenkomsten Omgevingsvisie Opmeer

18 november 2025

Op dinsdag 18 november organiseerde de gemeente Opmeer twee informatieve sessies over de omgevingsvisie. Deze visie beschrijft hoe de gemeente zich de komende 15 jaar kan ontwikkelen, op basis van zes thema's. Inwoners van de gemeente, raadsleden, ketenpartners, dorpsraden, maatschappelijke organisaties en andere belangstellenden waren uitgenodigd om te reageren op de eerste opzet van de visie.

Doel van de bijeenkomsten

Doel van de bijeenkomsten was het delen van de eerste opzet van de omgevingsvisie. In deze opzet is de input verwerkt die eerder is opgehaald bij inwoners, ketenpartners, dorpsraden, maatschappelijke organisaties en kinderen. Tijdens de bijeenkomst wilden we toetsen of mensen zich herkennen in de hoofdlijnen van de visie en of er nog aanvullingen nodig zijn.

Werving

Voorafgaand aan de bijeenkomsten was er een uitnodiging verstuurd naar de verschillende ketenpartners die eerder hebben meegedacht. Ook is er een persbericht verstuurd. Op social media (LinkedIn, Facebook en Instagram) zijn verschillende berichten geplaatst. Aanmelden voor de bijeenkomsten was niet verplicht, maar wel gewenst.

Opzet

De twee bijeenkomsten vonden kort na elkaar op dezelfde dag plaats in het gemeentehuis van Opmeer. Elke sessie begon met een korte plenaire presentatie. Daarin kwamen drie onderdelen aan bod:

1. **Terugblik op het proces tot nu toe:** welke stappen zijn al gezet, wie zijn er betrokken geweest, en wat is er opgehaald in gesprekken, op straat en via de peiling tijdens de Toekomstweek.
2. **Vooruitblik: waar werken we naartoe?** Er werd toegelicht hoe het vervolgtraject eruitziet richting het eerste kwartaal van 2026, wanneer de omgevingsvisie door de gemeenteraad wordt behandeld.

De
Wijde
Blik

Anthony Fokkerweg 1
1059 CM Amsterdam
020 523 50 90

info@dewijdeblik.com
www.dewijdeblik.com

3. **De omgevingsvisie op hoofdlijnen:** een toelichting op de eerste contouren van het plan. Bezoekers kregen inzicht in de voorgestelde ruimtelijke keuzes, zoals mogelijke bouwlocaties, ambities voor het landschap en bereikbaarheid, en de balans tussen lokale en regionale belangen (samenwerking).

Na de presentatie konden bezoekers in gesprek met medewerkers van de gemeente, bureau Movares en bureau De Wijde Blik. Bezoekers konden op een grote kaart van de gemeente hun mening en ideeën achterlaten, bijvoorbeeld over woonlocaties, natuurgebieden of voorzieningen. Het online reactieformulier kon tot een week na de bijeenkomst ingevuld worden.

De presentatie en de verschillende ambities zijn een dag na de bijeenkomst geplaatst op de website www.opmeer.nl/omgevingsvisie.

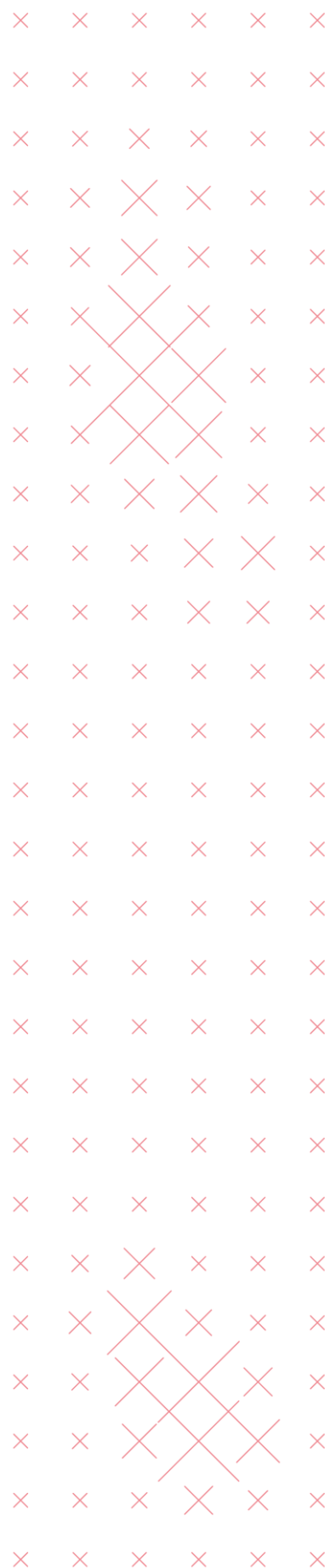
De sfeer was positief en open. Er werd actief meegedacht over de toekomst van Opmeer. De sessies leverden waardevolle aanvullingen en vragen op. Deze worden waar mogelijk meegenomen in het vervolgtraject.

Deelnemers konden hun reactie op de kaart zetten. Elk thema had een eigen kleur.

Samenvatting zes thema's

We vroegen bezoekers van de bijeenkomst om mee te denken over de eerste opzet van de Omgevingsvisie Opmeer. Hieronder volgt een beknopte weergave van de reacties per thema.

A. Vitale dorpen in een vitale gemeente

- Woningbouw: De voorkeur ligt bij bouwen in het bestaande stedelijke gebied. In de lintdorpen is woningbouw alleen wenselijk als het past bij het open karakter.
- Woningtypes: Meer ruimte voor starterswoningen, splitsen van stolpboerderijen en hergebruik van oude gebouwen werd belangrijk gevonden.
- Kritiek op regels: Huidige regels worden soms als belemmerend ervaren, bijvoorbeeld rond vergunningen of herbestemming.
- Creatieve oplossingen: Er is behoefte aan creatieve manieren om woningbouw mogelijk te maken, zoals woningen op bedrijventerreinen voor personeel.
- Betaalbaarheid: Starterswoningen zijn vaak onbereikbaar door hoge prijzen en studieschulden. Dit vraagt om gerichte aanpak.

B. Een zorgzame en veilige samenleving

- Voorzieningen: Over het algemeen zijn inwoners tevreden. In De Weere is geen behoefte aan uitbreiding. Wel is er aandacht voor bereikbaarheid van voorzieningen.
- Leefbaarheid: Overlast door verkeer werd genoemd, net als de staat van onderhoud van bestrating in De Weere.
- Toekomst COA-opvang: Er werd gevraagd of er voldoende voorzieningen zijn voor de komst van extra inwoners (COA-opvang).

C. Duurzame toekomst

- Water en bodem: Laaggelegen gebieden kunnen ingezet worden voor waterberging. Bouw vooral op hoger gelegen gebieden. Dit principe (water- en bodemsturend bouwen) wordt onderschreven.
- Weidevogelgebieden: Bescherming is belangrijk. Er is zorg over woningbouw die mogelijk conflicteert met natuurdoelen. Compensatie is dan nodig.
- Energie: Er is behoefte aan duidelijkheid over energieambities (bijvoorbeeld bedrijventerrein De Veken energieneutraal in 2030 of 2040). Netcapaciteit is een knelpunt. Energie-infrastructuur moet op tijd versterkt worden.
- Hoogspanningsleidingen: Deze botsen met ambities voor landschap en woningbouw. Een compensatiefonds wordt als kans gezien.
- Drinkwatervoorziening: Bezoekers vroegen om aandacht voor de ondergrondse infrastructuur, met name de transportleidingen voor drinkwater die door Opmeer lopen. Deze zijn van vitaal belang voor de regionale drinkwatervoorziening. Planologische bescherming wordt genoemd als belangrijk, zodat verlegging en schade wordt voorkomen. Ook is aandacht gevraagd voor een zorgvuldige afstemming van ondergrondse functies zoals energie, riolering en water.

D. Aantrekkelijk landschap en hoogwaardig gebruik van natuur en erfgoed

- Landbouw: Term 'kleinschalig' is verwarrend. Men pleit voor duidelijke keuzes over natuurinclusief boeren, schaalvergroting en verdienmodellen. Agrarische ondernemers willen groeiruimte, inwoners willen het landschap behouden.

- Erfgoed: Herbestemming van kerken is belangrijk. Creatieve invulling (zoals maatschappelijke functies) wordt genoemd. De kerkenvisie moet goed aansluiten op de omgevingsvisie. De raad neemt in december een besluit over de Kerkenvisie.
- Recreatie: Ideeën voor meer ommetjes die aansluiten op het dorp, herstel van kerkenpaden, een moerasgebied voor recreatie en natuur, en sportvoorzieningen zoals een skatepark of mountainbike route. Recreatie passend bij het open landschap is gewenst.

E. Bereikbaar Opmeer

- Mobiliteit: Behoud van buurtbus en marktbus is belangrijk, hoewel de marktbus weinig is gebruikt. Deelauto's worden niet als kansrijk gezien. Ideeën voor vrijwilligersvervoer of een model zoals de Hugohopper worden gedeeld.
- Openbaar vervoer: Goede verbinding met Hoorn en Obdam blijft belangrijk.

F. Economisch vitaal

- Bedrijventerrein De Veken: Energie- en klimaatneutraal in 2030 wordt als te ambitieus ervaren, 2040 is realistischer. Wel goed om ambitie te behouden.
- Wonen en werken combineren: Mogelijkheid om te wonen op bedrijventerreinen, voor personeel, wordt genoemd als kans.
- Toerisme en voorzieningen: Suggestie om een grote trekker als IKEA naar de regio te halen (voor bereikbaarheid en economie).

Andere vragen en opmerkingen

Wat leg je waar vast?

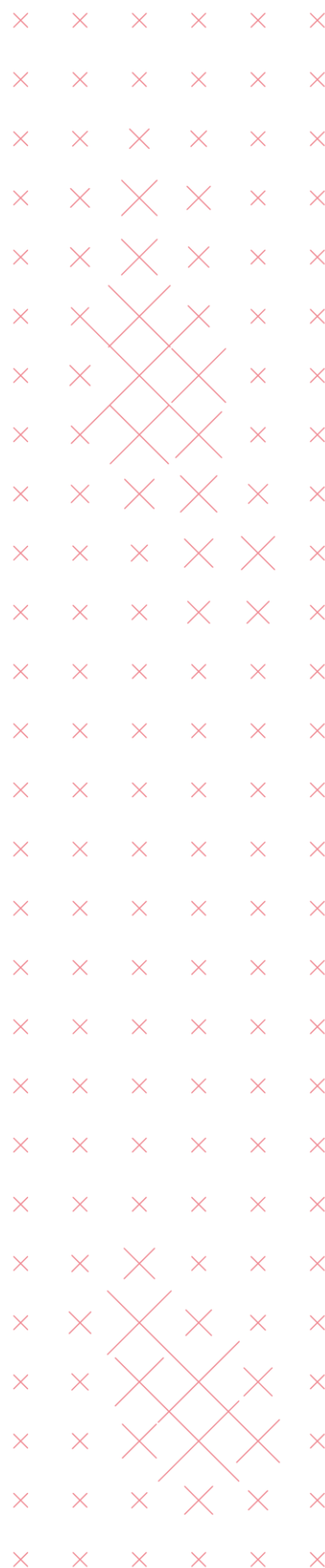
Het omgevingsplan legt juridisch vast wat er in de fysieke leefomgeving mag. De omgevingsvisie beschrijft wat de gemeente Opmeer wil bereiken en vormt daarmee de basis voor de regels die uiteindelijk in het omgevingsplan worden opgenomen.

Wat gebeurt er na deze bijeenkomst met de omgevingsvisie?

De input die we tijdens de bijeenkomst op 18 november hebben opgehaald, wordt gebruikt om het concept van de omgevingsvisie verder aan te scherpen. In het eerste kwartaal van 2026 wordt de omgevingsvisie besproken in het college van B&W en vervolgens in de gemeenteraad. Daarna volgt een formele inspraakronde. Dan ligt de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage en kan iedereen een zienswijze indienen. De definitieve vaststelling van de omgevingsvisie is gepland voor het najaar van 2026.

Hoe blijf ik op de hoogte van de omgevingsvisie Opmeer?

Meer informatie over de omgevingsvisie is te vinden op www.opmeer.nl/omgevingsvisie.

Bijlage 3: Relevant beleid

De afgelopen jaren is binnen de gemeente Opmeer een breed scala aan sectoraal beleid opgesteld voor de fysieke leefomgeving. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden deze beleidslijnen steeds meer integraal samengebracht binnen de gemeentelijke omgevingsvisie.

Wanneer beleidsdocumenten onderling tegenstrijdige uitgangspunten bevatten, geldt in beginsel het meest recent vastgestelde beleid als leidend. Op het moment van vaststelling van de omgevingsvisie vormt deze visie daarom het actuele integrale beleidskader. Nieuwe beleidsdocumenten kunnen in de toekomst aanleiding geven om onderdelen van de visie aan te vullen, te actualiseren of te vervangen. Bij een actualisatie van de omgevingsvisie worden deze gewijzigde beleidslijnen opnieuw geïntegreerd.

B3.1 Vitale dorpen in een vitale gemeente

- Woonvisie Opmeer 'Een (t)huis voor iedereen in Opmeer', gemeente Opmeer, 2023
- Regionale Afstemming Woningbouwplannen, regio West-Friesland, 2024
- Beleidsregel kleinschalig wonen met zorg, gemeente Opmeer, 2020
- Structuurvisie gemeente Opmeer, gemeente Opmeer, 2012
- Woonzorgpact West-Friesland, regio West-Friesland, 2024

B3.2 Een zorgzame veilige gemeenschap

- Integraal Veiligheidsplan gemeente Opmeer, gemeente Opmeer, 2023

- Nota sociaal domein 2023–2026, gemeente Opmeer, 2023
- Programma Externe Veiligheid gemeente Opmeer, 2025 (concept)
- Gezonde leefomgeving en kwetsbaarheid Noord-Holland Noord: een ruimtelijke analyse, Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2024
- Handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid, Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, 2021

B3.3 Een duurzame toekomst

- Beleidskader wind- en zonne-energie, regio West-Friesland / gemeente Opmeer, 2023 (ingetrokken)
- Convenant Toekomstbestendig Bouwen, 2024
- Regionale Energiestrategie 1.0 Noord-Holland Noord, 2021
- Transitievisie Warmte Opmeer 'Onderweg naar een aardgasvrij Opmeer', gemeente Opmeer, 2021
- Uitvoeringsprogramma Energieneutraal Westfriesland, subregio West-Friesland, 2021
- Water en Bodem sturend, brief Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, november 2022
- Programma Stedelijk Water en Riolering 2022–2027, gemeente Opmeer, 2021
- Startnotitie Provinciaal Programma Landelijk Gebied 'Buitengewoon Noord-Holland!', 2023

B3.4 Een aantrekkelijk landschap en hoogwaardig erfgoed

- Groenbeleidsplan gemeente Opmeer 2025–2034, gemeente Opmeer, 2023
- Bijzonder Provinciaal Landschap, provincie Noord-Holland, 2020
- Natuur- en Recreatieplan Westfriesland, augustus 2016

- Regionale Visie Verblijfsrecreatie Noord-Holland Noord, december 2017
- Pact 7.1 Westfriesland, gemeente Opmeer, 2020

B3.5 Bereikbaar Opmeer

- Actieagenda Actieve Mobiliteit 2022–2027, provincie Noord-Holland
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 'Opmeer Goed op Weg!', gemeente Opmeer, 2019
- Nota parkeernormen, gemeente Opmeer, 2016
- Regionale Agenda Mobiliteit Westfriesland, februari 2023
- Wegenbeheerplan gemeente Opmeer 2023–2026, gemeente Opmeer, 2022

B3.6 Economisch vitaal

- Nota Economische Zaken 2024–2029 'Opmeer Onderneemt', gemeente Opmeer, 2024
- Regionale detailhandelsvisie West-Friesland, juni 2024
- Regio Deal Noord-Holland Noord, regio Noord-Holland Noord, 2023
- Gebiedsvisie centrum Opmeer-Spanbroek, mei 2023
- Recreatie- en toerismebeleid, 2025

B3.7 Overig

- Prognose Noord-Holland 2021–2050, provincie Noord-Holland, 2021
- Ruimtelijke Agenda Westfriesland, september 2024
- Coalitieakkoord Opmeer 2026–2030
- Nota uiterlijk bouwwerken, gemeente Opmeer, 2021
- Toekomstvisie Opmeer, gemeente Opmeer, 2021

movares smart
urban
engineering